

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt.).
Egyes szám Budapest 8, vidéken 10 fillér.

A trónörökös házassága s a parlament.

Budapest, június 27.

A közvéleményt élénken foglalkoztatja az a kérdés, vajjon a királyi trón legközelebbi várományosának házassága szükségessé teszi-e az országgyűlésnek sürgős egybehívását, vagy pedig várható-e a kitűzésbe helyezett becikkelyezés az őszi ülésszak megnyitáig? Arról már adtunk számot, hogy a kormány az utóbbi nézetet vallja. De minthogy a képviselőház elnapolása nem történt királyi kéziratral s így tehát husz képviselő kérésére az elnök tíz napon belül köteles ülést elrendelni, — nem függ a kormánytól a parlamenti szünet zavartalan továbbfolyása vagy félbeszakítása.

Tájékozást szerzendő a képviselőházi ellenzék vezető pártjának hangulata felől, szerkesztőségünknek egy tagja felkereste Kossuth Ferencet, a függetlenségi és 48-as párt vezérét, s beszélgetést folytatott vele a napnak e legfontosabb kérdéséről. A közjogi ellenzék vezérének érdekes nyilatkozatáról a következő tudósítás számol be:

Kérdés: Kíváncsnak tartja-e elnök ur a parlamenti szünetnek félbeszakítását?

— A dolgok mai állásában sürgősen szükségem látom a parlament egybehívását. Végre is nagy horderejű ügyről van szó, mely nemcsak a dinasztia, hanem (sőt talán még inkább) a nemzetnek életbevágó érdekeit is igen közelről érinti. Nézetem szerint az uralkodóra nézve is megnyugtató lenne, ha a magyar országgyűlésnek a hozzájárulása kellő időben kieszközöltetnék s ezzel eleje vétnének később felmerülhető esetleges aggodalmaknak vagy éppen bonyodalmaknak.

Gondolja-e, pártelnök ur, hogy a függetlenségi

és 48-as pártnak kell-e az egybehívást kezdeményeznie, vagy pedig a kormánytól várja-e az intézkedést?

— Öszintén szólva, ma még a kormánytól várom, hisz az ő gondjaira bízott nagy érdekeknek is megfelelne ez az intézkedés. De kijelentem már most, hogy rajta leszek, hogy pártom vegye kezébe a kezdeményezést, ha a törvényhatóságok nyilatkozat szövegéből az derülne ki, hogy a trónöröklésre nézve fennálló s az 1723-ki törvényekben megállapított jogszabályok bármilyen mértékben is módosíthatnak ez alkalommal.

Hogyan érti ezt elnök ur?

— A bécsi sajtó közlései feltűnően hangsúlyozzák, hogy a főherceg nyilatkozata — és ily réven a később becikkelyezendő törvény is — valamelyes formájú lemondást fog tartalmazni, még pedig mind a hitvesre, mind a gyermekekre nézve. Erre azt kell megjegyeznem, hogy még ha nem is volna szó sztrikt értelemben vett lemondásról, de ha az 1723-iki két törvényeikben megszabott jogállapotnak bármilyen nemű megszorítása vagy módosítása tervezetnék, akkor is mulhatatlanul szükségesnek és sürgősnek tartanám a parlament egybehívását. Nem tűrhető semmi esetre — sem én, sem az a párt, mely rám bízta vezérletét — hogy az ország jogai egy udvari procedura által módosíthatassanak vagy éppen procedurátassanak s az országgyűlésnek az a szánalmas szerep jusson, hogy utólag járuljon hozzá a jogrend olyan változásaihoz, amelyeket sem megmáskítani, sem visszacsinálni többé nem lehet. Ismétlem: ez esetek bármelyikében magam hatnék oda, hogy a függetlenségi és a 48-as párt vegye kezébe a parlament egybehívását.

Mi tehát a pártelnök ur végleges véleménye a kérdéssel?

— Most már ugyanis csak órák választanak el a hiteles szöveg közlésének időpontjától. Bevárom tehát a szöveget. Ezt a legelősebb közjogi szigorúsággal fogjuk megvizsgálni s aztán az eredményhez szabjuk majd további elhatározásainkat.

A közjogi ellenzék érdemes vezérének e nyilatkozatát bizonyára nagy érdeklődéssel fogja a közvélemény fogadni. Mi a magunk részéről nemcsak érdekesnek tartjuk, hanem megnyugtatónak is. Ha ugyanis jól magyarázzuk Kossuth Ferenc szavait, úgy ő és elvtársai feltétlenül kívánatosnak tartanak ugyan a parlament haladéktalan egybehívását, de a házszabályoknak azt a rendelkezését, amely-nél fogva husz képviselő kérésére az elnök tíz napon belül ülést tartozik egybehívni, csupán egy bizonyos esetben kívánja igénybe venni. Abban az esetben tudniillik, ha a főherceg nyilatkozata és esküje akár valamelyes formájú lemondást tartalmazna az 1723-iki törvényekben megállapított jogokról, akár az e törvényekben megszabott jogállapotnak bármilyen módosítását vagy korlátozását involválná. Ez az álláspont feltétlenül helyes. Mi nem nézzük ezt a kérdést a párttekinetek szempontjából. Olyan monumentális jelentőségű a dolog s hordereje annyira egyetemes, az egész nemzet s az egész alkotmány léteérdekeit olyan közelről érintő, hogy szemben véle el kell némulnia minden kicsinyes pártfelfogultságnak. Ekkora méretű kérdésekkel szemben a nemzet nem oszthat ellenzékre és többségre, hanem jogainak és érdekeinek egyetemes felfogására kell törekednie.

Mi is azt mondjuk tehát, hogy a dekla-

TÁRCA.

Az album.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irtta: **Jeanne Marné.**

(Egy reáli villa szalonjában. Október — az eső szakad.)

Genová: hét éves.

Márta: hetedétől éves.)

Genová (adja a háziasszonyt): Ma nem játszhatunk a kertben; maradunk itt s játszszunk ide benn. Akarod?

Márta (félénken): Igen.

G.: Te oda ülhetsz a nagy székbe. Hisz tiszta a lábád?

M.: Nagyon kiabál a szobalány letörülte, mikor jöttem. (Fölugrik a székre.) Ej, milyen ruganyos! Mintha lapdára ültém volna.

G. (jóakarattal): Ezt, — ezt a rugók okozák. Hát nálatok? Ugy-e nektek nincs ilyen ruganyos karosszéketek?

M.: Nincs. Csak közönséges székünk van. Össze lehet kötni őket s húzgálni — s kooskálni lehet vele. A Kikit abban tologatjuk.

G.: A Kikit?

M.: A kis öcsikémet.

G.: Hány éves az öcséd?

M.: Oh még kicsiny — egészen kicsiny.

G.: Illedelmes?

M.: Nagyon kiabál — mert most jön a foga. És éjjel is mindig kiabál, mert fáj neki. De azért jó kis öcsike.

G.: Az is szöke?

M.: Igen, és olyan sok haja van.

G.: S a dadája ugy-e haragszik, ha az öcséd sikongat?

M.: Nekünk nincs dadánk. Mamánk a dadánk.

G.: Hát a te mamád szabóné is, meg dada is?

M.: Igen. De csak papának, Kikinek meg nekem dadám — másnak nem. Ha majd nagy leszek, én is segíték s mosogatom a tányérokat.

G.: Ugy-e a te mamád örül, hogy az én mamám foltozni való ruhát ad neki?

M.: Persze. És a papám is örül. Mikor hazajön és a selyemruha ott fekszik az ágyon, mindig odamegy, mindig megszagolgatja s azt mondja: „De jó szaga van.” De a mamám haragszik, ha olyan közel megy a ruhához, mert a papámnak mindig piszkos a zubbonya.

G.: A te papádon mindig zubbony van?

M.: Hétköznap mindig. Vasárnap nem. — Vasárnap szép kabátja van.

G.: Sárga ugy-e? Olyan, mint az én papámnak?

M. (nevetve): Oh nem!

G.: Miért nevetesz?

M.: A te papád — az, az olyan — mulatságos.

G. (esodálkozó hangon): Mulatságos? Talán furcsa?

M.: Furcsa.

G.: Hisz te nem is ismered.

M.: De igenis! Sokszor találkoztunk vele a lóvasuton. A mamám is látta. Olyan ráncos az arca, aztán vastag botja van s mintig kiölti a nyelvét, mint a kis kutya, mikor szomjas. Tegnap is láttuk s akkor egészen odajött a mamámhoz. De a mamám azt mondta neki: Hagyjon békét nekem, érti?

G. (sértődötten): Hazudsz! A te mamád ezt nem mondhatta a papámnak.

M.: De igen. Igazán mondta. El is mondtuk otthon a mi papámnak. „Csak ne adna a feleséges varrni valót, hát majd nyakon ütöttem volna. De ha még egyszer a közelemben mer jönni, beütöm az orrát”, mondta a mamám.

G.: Az orrát?

M.: Azt.

G. (ijedten): A te mamád?

M.: Igen, az én mamám.

G. Oh, de rossz asszony.

M.: Rossz? Dehogy — inkább jó, olyan jó. Ne félj tőle. Látod, én sem félek tőle és Kiki sem fél. Mama sohasem ad nekünk pofot! Soha!

Mikor már nincs semmi dolga, akkor a térdére ültet benünket; aztán megcsókol — egyszer engem, egyszer meg Kikit. — Kíé ez a kis fiucska? Hát az a kis leánya kíé? Hát ez a kis szájaeska? Aztán ez a kis fekete szemecske? Nem a szomszédasszonyé? Aztán tréfálunk a mamával: De bizony, ez a szomszédasszonyé! — A mamám úgy tesz, mintha haragudnék és nagyon szomorkodik és rögtön letesz az öléből.

— Menjetek csak a szomszédasszonyhoz! De mi nem megyünk. Ujra felmászunk az ölébe és sokat csókoljuk — mindenütt megcsókoljuk, telecsókoljuk az arcát.

— Nem, nem, a tied ez a fiucska, meg a kis leányod. Ne sírj mamám.

A mamám nem sír. Nevet. Olyan szépen tud nevetni. A papával is lehet játszani. Farkast játszunk vele. De ő jó ám azért, nem olyan, mint a farkas. A mama sohasem akar farkas lenni, még tréfából sem. Oh, olyan jó az én mamám. Ne félj tőle, nem bánj. Csak a papádnak akarja beverni az orrát.

G.: Az orrát?

M.: Azt.

G.: Miért?

M. (titokzatosan): Mert a te papád nagyon csunya, vén ember.

G.: Az igaz! Mindig olyan nedves az arcom, ha megcsókol. De (bizalmasan) van ám egy másik papám is. Az sokkal szebb.

M.: Hát az hol van?

G.: Az albumban.

M. (könyörögve): Mutasd meg!

G.: Igen, mindjárt. (Előveszi az albumot és felnyitja.)

M.: (egy katonatiszt areképét pillantja meg.) Oh ez nagyon szép.

ráció tartalmától kell függővé tenni a további eljárásra vonatkozó vélekedést. Ha a főherceg nyilatkozata bármilyen csekély mértékben alterálni fogja a törvényes jogrendet, ha lesz benne valamelyes lemondás valamiről, vagy a trónutódlás alkotmányos feltevéleinek és törvényes egymásutánjának bármilyen módosítása: akkor igenis sürgősen egybe kell ülnie a parlamentnek, hogy haladéknélkül gondoskodjék az ország jogainak teljes mértékben való megővéséről. Sőt megtoldhatjuk az eddig mondottakat még azzal is, hogy ebben az esetben máris törvényellenes mulasztásról lehet beszélni, mert ha történt trónlemondás, akkor ehhez — az 1867. évi III. törvények szerint — már előzetesen kellett volna a magyar országgyűlés hozzájárulását provokálni.

Ha ellenben semmiféle lemondást vagy jóváhagyást a deklaráció nem fog tartalmazni, akkor igazán nincs mért felbeszakítani a törvényhozó testületnek szünetidejét. Akkor a becikkelyezés voltaképpen nem is lenne lényegileg szükséges, mert hisz az eddigi jogállapotnak változatlan fenntartását nem kell okvetlenül a törvények közé iktatni. Ha tehát a főherceg nyilatkozata pusztán a mostanáig divott törvényes állapotnak deklarálására fog szorítkozni, akkor a becikkelyezés inkább a közjogi skrupulózisnak lesz igen örvendetes, feltétlenül üdvös gyümölcse, semmint követelménye a közjogi kötelességnek.

Ebben az esetben aztán a becikkelyezés öszre is maradhat s igazán semmi komoly ok nem volna, de sőt elfogadható ürügy sem akadna a parlamenti szünetnek felbeszakítására. Gondolja meg mindenki azt is, hogy könnyebb husz aláírást összegyűjteni az egybehívást kívánó indítványra, mint most — aratásnak évadján — a képviselőknek határozatképes számban való megjelenéséről gondoskodni. Ha lesz komoly ok a sürgős tárgyalásra, biztosan összesereglik már az első hívó szóra a parlament. De ha a főherceg nyilatkozatának már holnapután közléteendő szövege tárgyalanná tesz minden közjogi gondot, akkor elvárjuk az ellenzékét, hogy nem fog — kivált ilyen kényes alkalommal — játékot üzni abból a jogból, amelyet a miniszterelnök előzőkenyisége — a királyi leirat által való elnapolás

mellőzésével — a parlament tagjai számára jóhiszeműen biztosított.

Nekünk erős a hitünk, hogy a főherceg deklarációja a hazai törvényekben megállapított jogrendnek mindenben meg fog felelni s hogy e tekintetben a szöveg közzététele után nem lesz semmi nézetkülönbség a közvéleménynek különben ellentétes árnyalatai között. S ha csakugyan ilyen megnyugtató lesz a nyilatkozat, akkor nincs kétségünk, hogy az ellenzék nem fogja igénybe venni azt a jogot, amelyet csakis komoly és sürgős esetekre biztosított a parlament tagjai számára a házszabály.

BELFÖLD.

A házelnök nyaralása. *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke a nyári parlamenti szünet javarészt bonyhádi birtokán fogja eltölteni. Szombatonként azonban esetről-esetre feljön a fővárosba, hogy elintézzze a folyó ügyeket. — Ezzel kapcsolatosan említjük meg, hogy a képviselőházi épületben az idén csupán a nélkülözhetetlenül szükséges tartózkodási munkálatokat végzik, mert most már bizonyos, hogy a parlament 1902-re bevonulhat majd a dunaparti palotába.

A trónörökös házassága.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 27.

A prezuntív trónörökös házasságának első hivatalos ceremóniája holnap meg végbe a bécsi Burgban. A magyar kormánynak a székesfővárosban időző valamennyi tagja ma délután Bécsbe utazott, hogy tanuskodjanak az ünnepi eskünél. Ma délelőtt a magyar kormány újabb minisztertanácsra gyűlt egybe, amelyen *Széll* Kálmán miniszterelnök bemutatta minisztertanácsának a főhercegnek az eskütételnél teendő nyilatkozatát. A miniszterekkel együtt utaztak Bécsbe a Budapestben tartózkodó valóságos belső titkos tanácsosok is, valamint *Schlauch* Lőrinc nagyváradi bíboros *Feltser* Antal oldalkanonok kíséretében. Eredetileg a hercegprimást kérték föl, hogy vegyen részt a fontos ünnepségnél, de mivel *Vasary* Kólos akadályozva van az utazásban, a miniszterelnök távirati felszólításra a második magyar bíboros, *Schlauch* Lőrinc lesz jelen az eskütételnél. A magyar kormány tagjai közül egy sem fog az eskütételnél hiányozni. Gróf *Széchenyi*

Gyula ő felsége személye körüli miniszter *Gasteln*-ből ma visszautazott Bécsbe. Az uralkodóház tagjai szintén mind ott lesznek az ünnepi aktusnál. Valamennyi főherceg Bécsbe van rendelve, hová legújabbban *Lajos Viktor*, *Lipót Ferdinánd Lipót Szalvátor*, *Ferdinánd Károly* és *Jenő* főhercegek és *Mária Jozefa* főhercegnő érkeztek. Horvátország részéről gróf *Khuen-Hédervary* bán jelenik meg a Burgban. Minden osztrák tartomány helytartója hivatalos, közülök ma Bécsbe érkeztek gróf *Pivinsky* lengyel és gróf *Goess* triestri helytartó. *Hartl* osztrák közoktatási és báró *Call* osztrák kereskedelmi miniszterek, kik a párisi kiállításon tartózkodtak, ma Bécsbe érkeztek.

Az eskü letétele után *Ferenc Ferdinánd* főherceg *Reichstadtba* utazik. A trónörökös esketését a reichstadti esperes fogja végezni július 1-én, vasárnap délelőtt 11 órakor. A esküvő után a kastélyban villásreggeli lesz.

Reichstadt, június 27.

Ferenc Ferdinánd főherceg külön kívánatára az esküvő alkalmából, mely a legnagyobb csendben megy végbe, nem tartanak semmi ünnepséget.

A főherceg szombaton, június 30-án, fél három órakor érkezik *Chotek* Zsófia grófnővel, aki jelenleg *Aussig* melletti *Gross-Priesenen* időzik, *Bodenbachon* keresztül *Reichstadtba*. Megérkezésekor, valamint elutazásakor nem a városban, hanem a kastély kertjén át fog a kastélyba menni, illetőleg onnan elmenni.

Mig *Chotek* grófné a kastély felső traktusában be fog mutatkozni a főhercegnőknek, addig *Ferenc Ferdinánd* főherceg az első emeleten fogadni fogja a reichstadti polgármestert, a városi dékánt és a kapucinus guardiánt.

Este a legszűkebb családi körben vacsora lesz.

Ferenc Ferdinánd főherceg és *Chotek* grófnő lakosztálya a kastély középső részében lesz, míg *Mária Terézia* főhercegnő leányaival az első emeleten fog lakni.

Vasárnap fél 11 órakor lesz az esküvő a kastély kápolnájában.

Az esküvői szertartást a reichstadti dékán a kapucinus guardián, valamint a *Mária Terézia* főhercegnő kíséretében lévő *András* magyar kapucinus páter segédletével fogja végezni. *András* kapucinus páter az a pap, aki mindig *Károly Lajos* főherceg udvarában volt és a főherceg magyar társalgója volt. Az esküvő előtt és után egy a reichstadti igazgatótanító által szervezett quartett zenedarabot fog játszani. A családtagokon kívül még csak a reichstadti polgármester, a böhmisch-leipai kerületi kapitány, valamint a *Ferenc Ferdinánd* főherceggel Bécsből érkezett főszerkesztő és kormánytanácsos, *Teuber Oszkár* lesz jelen.

Az esküvő után a kastélyban családi reggeli lesz, amelyen az említett személyeken kívül még a reichstadti polgármester és a városi dékán is részt vesz.

A reggeli után az új pár azonnal elutazik *Konopistba*, ahol számukra 20 szobából álló lakosztályt rendeztek be.

Szombatra várják *Reichstadtba* *Lichtenstein* herceget, a király főudvarmesterét és vasárnapra *Otto* és *Ferdinánd* főhercegeket, valamint a menyasszony rokonait, köztük a fivérét gróf *Chotek* *Farkast*.

A kihirdetés nem *Reichstadtban* történik, hanem a bécsi augustinusok templomában és a gross-wieseni plébánia templomában.

Mária Terézia főhercegnő leányaival, *Mária Annunziata* és *Erzsebet Amália* főhercegnőkkel tegnap este 6 órakor kocsin ide érkezett. A lakosság nagy számmal volt jelen az utcákon, de ünnepélyes fogadás nem történt.

Prága, június 27.

Herceg *Lobkowitz* *György* csehországi tartományi marsall, aki csak tegnap este érkezett meg Bécsből *Prágába*, ma este a király meghívására újra Bécsbe utazott, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg holnap eskütételénél jelen legyen. Ugyane célból ma este gróf *Coudenhove* helytartó is Bécsbe utazik. Az a hír, hogy báró *Sarbsky* prágai érsek fogja *Ferenc Ferdinánd* főherceget *Chotek* Zsófia grófnő kíséretében

G.: Igen. De nem ez az... Ez az első —

M.: Az első?

G.: Az első papám. Mikor még a *Victorino* dadánál voltam, mindig meglátogattam s kalácsot hozott nekem. Képeskönyvet is vitt, csupa katona volt benne és aztán babát, annak is katona ruhája volt. Avval játszottunk. Jó papa volt. (Szünet.) Meghalt.

M.: A csatában?

G.: Nem tudom.

M. (másik képet mutat, mely taláros ügyvédet ábrázol): Oh nini! Hát ennek az urnak alsó szoknyája is van?

G.: Ez is én papám. A mamával mindig elmentünk hozzá. Ott lakott a víz mellett egy nagy, igen nagy házban. Mikor a mamával beszélgettem, én mindig a hajókat néztem. Néha azt mondta: *Genovéva*, fordulj meg! Nehogy visszafordulj *Genovéva*.

M.: Szereted ezt a papádat?

G.: Oh, ezt alig ismertem. Csak nagyon picinyt ismertem. (Szünet.) Ez is meghalt.

M.: Beleesett a vízbe, ugye?

G.: Nem tudom.

(Tovább forgatja az album lapjait, míg végre egy fiatal, csinos férfi arcképére fordít, aki a pamplagon fekszik s cigarettát tart az ujjai közt.)

G.: Látod, ez *Couverele*.

M.: Ez is a te papád?

G.: Persze.

M.: Hisz ez szivarozik.

G.: Ez mindig szivarozott és mindig aludt.

M.: Ezt nem szeretted, ugye?

G.: Nem. Ez megverte a mamámat. Aztán a vasághoz kötötte a kezemet. Szegény mamácska olyan sokat sirt miatta. És a gyémánt függőket is elvitte és sok gyűrűt és — mindent, mindent! (Szünet.) Meghalt.

M.: (Mind meghal.)

G.: Oh nem! Látod — ezek a mostani papám... az öreg... (sugva) a vén, csunya és — a szép papám. Nem szép ez a szép papám?

M.: De. Hasonlít ahhoz a másikhoz, aki mindig szivarozott és az ágyhoz kötötte a kezét.

G.: Oh, ez sokkal jobb. De az arca egy kissé hasonlít a másikéhoz — igazad van! (Büszkén.) Látod, ugye, hogy mennyi papám van nekem.

M.: Igen. (Irigykedve.) És ezek mind adtak neked valami ajándékot?

G.: Persze. De még mennyi ajándékot adtak! (Kérkedve.) Mozgó lovat, akkorát, mint a valóságos ló, aztán be voltak fogva a kocsiába. Csupa selyempárnás kocsi, melyben finom babák ültek. Beszélő babák és még kis zsebkendők is volt, mint a náthás embereknek. Aztán boltot is kaptam, meg tejeskereskedést és konyhát — az még meg is van. Van benne tűzhely is a azon igazán lehet főzni. Szület kell rákrakni.

M.: Nekem is van ilyen kis tűzhelyem, meg kis vasalóm. Igazi vasaló és meg is lehet melegíteni a tűzhelyen. Avval játszom mosónést és a babaruhákat vasalom.

G.: Én nem vasalok. Sohasem vasalok. Én teát szeretek főzni, igazi teát és orosz poharakból iszszuk, mikor eljönnek a kis barátomim. Majd ha visszamegyünk *Párisba*, téged is meghívlak.

M.: Igen, igen. Hívjál meg! Ugye nem sokára meghívsz?

G.: Ha a papám megengedi.

M.: Melyik papád?

G.: (az albumra mutat.) A szép papám.

M.: Hát a másik — az öreg?

G.: A másik? — (örögesen.) Hát nem tudod — a másik?

M.: Nem.

G.: Én nem mondom el senkinek?

M.: Nem.

G.: (suttogva, minden szónál szünetet tartva.)

Nos... én azt hiszem... ő is...

M.: Ő is?

G.: Mint a többi papám, aki itt van az albumban...

M.: (a kíváncsiságtól lehunyorja a szemét, majd ijedten kinyitja.) Ő — is — meghal?

G.: (méltsággal.) Legközelebb.

nyal esketni. nem bizonyul valónak, mert az érsék Emsben van gyógyhasználatra.

Ferenc Ferdinánd főherceg esküvője alkalmából a *Fremdenblatt* többek között a következőket írja:

A trónörökös esküjéről azért vannak forgalomban most a legkülönbözőbb nézetek, mert ezt az esküt renúnciációnak tekintik. A királyi ház tagjai részéről már több renúnciáció történt. A leghíresebb ezek között a Miksa császár esete, amelyet 1864. november 16-án az osztrák parlament is tudomásul vett. Ilyen renúnciációról azonban a trónörökös, Ferenc Ferdinánd esetében nem lehet szó, mivel ő a saját jogairól egyáltalán nem mond le. De magának Chotek Zsófiának és várható utódainak jogairól, vagy azokról való lemondásáról sem lehet szó, mivel nekik a trónhoz nincs joguk. Chotek Zsófia grófnő, aki szerencsés volt a trónörökös szívbéli hajlandóságát megnyerni (a miért úgy vele szemben, mint Ferenc Ferdinánd trónörökösével szemben zajosan megnyilvánul a nép rokonszenve), magas társadalmi pozícióra jut, de nem lehet királyné és utódai nem lehetnek uralkodók és nem tarthatnak igényt a hercegi címre. A trónörökös esküje nem egyéb, mint megerősítése a családi törvények rendelkezéseinek. Különbön eskü nélkül is ugyanaz volna az utódokra való következmény. (Pragmatika szankcio: 1713. április 19. és az 1723. magyar törvények I., II., III. részének 3. §-a.) Ugyanígyen okból nem egyéb a magyar törvény leendő beikkelyezése, mint a családi törvények gyakorlati intézkedéseinek deklarálása.

Magyarországon Chotek Zsófia grófnőnek kiterjedt rokonsága van. Chotek Karolynak ugyanis a felesége Berchtold Mária grófnő volt. Ez a Berchtold Mária grófnő a Berchtoldok magyar, ugynevezett füleki ágából való. Hogy Berchtold Mária grófnő mennyire magyar volt, az abból is kitűnik, hogy édesanyja baráti Huszár Józsefnek, Hontmegye alispánjának a leánya, baráti Huszár Mária csillakezeses hölgy volt. A trónörökös menyasszonya a magyar ágból származó Berchtold grófnővel és a baráti Huszár-családdal anyai ágon elég közeli atyafiságban áll. A Chotek a magyarországi Berchtoldokkal s a Huszárokkal a rokonságot mindig tartották. Így Chotek Bohuszláv, a trónörökös menyasszonyának atya, néhai baráti Huszár István volt országgyűlési képviselővel állandó levelezésben volt.

A trónörökös menyasszonya többször volt már Baranyamegyében és — mint a *Pécsi Napló* írja — hetekig élvezte a dunamelléki vadregényes vidék természeti szépségeit. Először akkor lépte át Baranyavármegye határát, amikor Frigyes főherceg Albrecht főherceg halála után a blyéi uradalmát átvette. Abban az időben Izabella főhercegnő udvarhölgye volt a grófnő és e minőségében jelent meg Baranyában a főhercegnő oldala mellett. Pécs város és Baranya vármegye előkelő urai, akik a vármegye új fődeurának, a főhercegnének ez alkalommal adott ünnepi ebédjén részt vettek, el voltak ragadtatva a grófnő kedvességétől. Szily László, a vármegye akkori alispánja, aki szintén jelen volt az ünnepélyes lakomán, a grófnő előtt tisztelőgven, németül kezdte a beszélgetést, mire a grófnő az egybegyűlt urak nagy meglepetésére magyarul válaszolt s tiszta magyarsággal folytatta a társalgást. Lebilincselő kedvessége mellett a lehető legfényesebben tanszkodik az a nagy szeretet és ragaszkodás, melylyel Frigyes főherceg leányai iránta viselkedtek. A kis főhercegnők folytonosan a grófnő körül foglaltak helyet és karjára fűződve enyelegtek vele. A pécsi és baranyai urak nem győzték csudálni a vendégszerető háziasszony, Izabella főhercegnő fejedelemi méltósággal megnyilatkozó szívélyességét s a grófnő kedvességét.

Chotek grófnő a legutóbb megtörtött királyi vadászatok alkalmával is ott időzött a karapáncsai vadászakastélyban, ahol a király szállva volt.

Az új házaspár az esküvő után, vasárnap délután Kocsin *Konopistba* megy, amelynek a várkastélya Ferenc Ferdinánd legkedveltebb tartózkodási helye. Csehország szívében van Konopist. Benesohau vasúti állomás közelében emelkedik a várkastélya, amelynek minden ültetvénye, minden épületre és a főherceg izlésére vall; az építész és kertész ponto-

san az ő személyes utasításai szerint végezte dolgát és így lett e hely valóságos paradicsommá, a főherceg szeretet fészekévé. A főherceg a kastélyt néhai Lobkowitz Ferenc hercegtől vásárolta.

A toronyfal szegélyezett külső várkapun lombos vadaskeribe jut az ember. A hatalmas faszoprotok és tropikus növényzetek között visz el az út, arrább egész csoportokban özek, szarvasok, däm-vadak futkároznak. A kastély külső udvarán csodaszép rózsabokrok terjesztik kábító illatukat. A főherceg maga ápolja és nyesegeti virágait. A rózsafák között elvezető szűk uton szokott a főherceg kicsiny, könnyű hintaján egymagában kocsikázni. A belső kastélyudvarra felvonó-híd visz, amelynek végében két ódi ágyú mereszti torkát a jövevényre. A lépcsők falai már a főherceg vadászrendvélyéről beszélnek. Indiai kőszagok, párdúok és tigrisek és egyéb vadász-trofeumok tarka tömege ékesíti a falakat. Egyik teremben a szarvasok agancsai sorakoznak. Külön van megjelölve a főherceg által elejtett első és ezredik özbak koronája. Fekete és barna medvék bundái, afrikai és ázsiai oroszlánok, leopárdok és tigrisek bundája és feje hirdetik a főherceg vadász-diadalmait. Egy 1893-ban Kalavnán lött elefánt lábcsontjából hamutartót, egy másik ceyloni óriás elefántból pedig papirkosárt készítettek. Ebben a kastélyban őrizt azokat a kincseket is, amelyeket a főherceg mint az Este-család feje az olasz királytól per után szerzett vissza. Kisebb szobák felső-ausztriai, tiroli, cseh vagy lengyel népies stílusban vannak berendezve. Egy nagyobb terem tele van olyan szőnyegekkel és himzésekkel, amelyeket a főherceg világhírű utjából, Afrikából hozott magával.

Prága, június 27.

A prágai *Narodny Listy* Ferenc Ferdinánd főherceg házassága alkalmából állítja, hogy bizonyos német körök hajlandók e házasságnak politikai jelentőséget tulajdonítani, még pedig abban az értelemben, hogy itt a csehekre nézve kedvező tényről van szó, dacára annak, hogy az osztrák uralkodónak az aktív politikában nem vettek részt, de meg vagyunk győződve arról, hogy Chotek grófnő, akár mint hercegnő, akár mint osztrák és magyar trónörökös neje felejtethetetlen atyjának tradícióját híven meg fogja őrizni, aki mindig szívesen hivatkozott az ő atyjára, Chotek Karoly grófia. Két éve, hogy a császár Prága város tanácsának egy küldöttségét fogadta. E küldöttség szóoka dr. Podlipni polgármester, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy az uralkodóház egy tagja a prágai Hradsinban lakjék. Az uralkodó cseh nyelven válaszolt és megígérte, hogy ezt a kérelmet teljesíteni fogja. Erre most alkalom nyílik. Ha Körbernek megvolna az az energiája, a mi Taaffe grófnak volt, ugy most az uralkodó elé lépne azzai az indítvánnyal, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg egybekelése után állandóan Prágában székelyen. E tény által a cseh nemzetnek a dinasztiahoz való viszonya igen megszilárdulna. Ha a jelenlegi kabinetfőnök a dinasztia érdekeit és saját feladatát, melyek közt elsősorban a cseh nemzet kielégítése áll, megértette, ugy legfőbb helyen azt kell tolmácsolni, hogy a prágai küldöttségnek adott ígéretet éppen e pillanatban kell megvalósítani és ezzel egyuttal egy politikai fordulat kezdetének jelét adni, mi által a cseh nemzetet ki lehetne vetköztetni ellenzéki magatartásából.

KÜLFÖLD.

A renitens vezérkar. Természetesen csakis a francia vezérkarról és annak a főnökéről lehet szó, arról a Delanne tábornokról, aki nemrégiben beadta lemondását s hogy maradásra bírták, csak annál vakmerőbben szegül ellene a hadügyminiszter intézkedéseinek. Galliffet távozása kétség-telenül megnövesztette a katonai urak szarvát, akik most már kutyába se veszik a hadügyi és tengerészeti minisztereket, még ha az ő körükből valók is. A mai párisi lapok jelentése szerint Delanne vezérkari főnök napiparancsot adott ki, amelyben a hadügyminiszter által elrendelt kinevezésekre való tekintet nélkül elrendeli, hogy a visszarendelt tiszték és az őket helyettesítő aligazgatók tovább is végezzék szolgálatukat. A *Gaulois* azt mondja, hogy Delannenek ez az intézkedése rendkívüli komoly dolog, mert azt bizonyítja, hogy a vezérkar főnöke hivatalosan vonakodik a hadügyminiszter rendelkezéseit elismerni. Az *Intransigant* jelentése szerint *Dienaimé* a haditengeré-

szeti vezérkar főnöke *Lanessen* tengerészeti miniszterrel támadt egyenlensége miatt beadta lemondását.

A kínai veszedelem.

Budapest, június 27.

Egyre újabb megerősítése érkezik Tiencin fölmentése és a pekingi követek megmenekülése hírének, jöllehet mindezek a hírek nem közvetlenül a hely színéről érkeznek és nem hivatalos jelentések. Ugyancsak megerősítik azt, hogy Seymour tengernagy tényleg körül van véve kínaiaktól, számos halottja és sebesültje van és a kínaiak nagyon szorongatják. A kérdés az, hogy ha Seymour Tiencintől tizenegy kilométernyire van, hogyan nyomulhatott be Pekingbe és szabadíthatta ki a követeket. Ugy látszik, egyhamar nem fogunk teljesen megbízható, hiteles híreket kapni a kínai harctérről. Csak azt láthatjuk, hogy a helyzet egyre rosszabbodik, a boxerek mozgalma mind jobban terjed, a császárné és emberei egyre merészebben árulják el igazi szándékaikat és Li-Hung-Csang, ha ugyan tehetne is valamit, későn fog Pekingbe érkezni ahhoz, hogy a helyzetet változtasson.

Mai tudósításaink a következők:

(A felszabadítás előtt.)

Pétóvár, június 27.

Alekszejev altengernagynak egy 22-én kelt távirata, amelyet a hadügyminiszterhez intézett, *Anisimov* ezredesnek 19-én Tiencinben kelt jelentését foglalta magában, amely szerint az idegen csapatok helyzete nagyon veszedelmes. Az összeköttetés el van vágva. Tiencin kínai bandák tartják körülzárva s nagy kaliberű ágyúkkal bombázzák, amivel nagy kárt tesznek az idegnekben. *Hét tiszt és százötven legény elesett, vagy megsebesült.* A fegyver és lőszöveszkészlet szűk. Bajos lesz kieroszakolni a Takuba való átmenetet az asszonyokkal, gyermekekkel és sebesült katonákkal. A vasut teljesen használhatatlan. A jelentés megérkezése szerencsés véletlennek köszönhető. *Stessel* tábornok 20-án Takuból minden rendelkezésre álló csapatát *Anisimov* felszabadítására küldte. Remélem, mondja a jelentés, hogy ma, 21-én, mivel a tüzéség már partra szállt, a többi haderővel, helyőrség hátrahagyásával, elindulhatok Takuból. A helyzet komolysága arra a végső intézkedésre kényszerít, hogy még ma éjjel elküldjem a 10. ezrednek egy zászlóalját, a nélkül, hogy a vladivosztoki csapatokat bevárnám.

Pétóvár, június 27.

Alekszejev altengernagynak Port Arturból e hó 13-ról (óhíttü kal.) keletezett s a hadügyminiszterhez címzett távirata azt mondja, hogy *Stessel* tábornok június 11-én (ó hitü) egy esata után Tiencinbe vonult és Animiroffal egyesült. A veszteségek nem nagyok.

(Tiencin felszabadulása.)

London, június 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: Az angolok és amerikaiak *bevonultak Tiencinbe*, miután a kínai arzenál ágyuit elnémították és a kínaiak vonalát áttörték. A többi idegen csapatok nyomon követték őket. Az európaiak vesztesége csekély.

London, június 27.

(Alsóház.) *Brodrick* államtitkár jelenti: Egy rövid táviratot kaptam, amely azt a nem hivatalos forrásból érkezett jelentést erősíti meg, hogy Tiencin fel van szabadítva. (Tetszés.) A távirat a tiencini konzultól való. E hó 23-ikáról van keletve és ma adták fel Csifuban. Így szól:

A Morros őrnagy vezetése alatt levő brit szárazföldi csapat és a Craddock parancsnoksága alatt levő tengerészdandár, összesen 550 ember, ma június 23-ikán délben ide érkezett. 1500 orosz, mint értesítenek, a tiencini vasúti állomáson van. Továbbá 150 amerikai és 50 olasz érkezett meg.

London, június 27.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Sanghaifól tegnapi kelettel: Az orosz konzul Csifuból a következő táviratot kapta tegnapi kelettel:

Egy orosz főtisztnek ideérkezett jelentése szerint az orosz szárazföldi csapatok *fölmentették Tiencint*. Az oroszoknak négy halottjuk és husz sebesültjük volt. A többi hatalmasságnak kis csapatai az orosz tüzérrel vonultak be Tiencinbe.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálta a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

(A császárnő Európá ellen.)

London, június 27.

Egy japáni hadihajó, amely Takuból Csifuba érkezett, azt jelenti, hogy a Tiencin főlzabadításért való harc szombaton egész nap folyt. Az övegy császárnő parancsot adott ki, hogy Takut minden áron hódítsák vissza. E parancs következtében Juán-Si-Káj tábornok nagyszámu, európai mód szerint kiképzett sereggel elindult Taku felé. Mihelyt az ott levő kínai sereggel egyesül, azonnal meg fogja kísérelni, hogy Takut visszavegye. A kantoni és nankingi idegenek nagyon aggódnak. Kantonban igaztó hirdetéseket terjesztenek. Li-Hung-Csang felhívta a nankingi és kantoni lakosságot, hogy irtsa ki a boxereket, mert ezek az okai annak, hogy az idegen csapatok Pekingbe bevonultak. Nincs váng nagy veszedelemben van, mert mindössze egy orosz ágyunaszád védelmezi az idegeneket.

(A helyzet.)

Csifu, június 27.

Az idevaló idegenek azt hiszik, hogy a kínai hadsereg most teljes számmal csatlakozik a boxerek mozgalmához. Tungfusszing parancsnoksága alatt, aki nemrég leverte a mohamedánok lázadását. Azt hiszik, hogy Peking és Tiencin körül 60.000 jól fölfegyverzett kínai katoná van összeszevonva. A kínai tisztok dicsekedve hirdetik, hogy 400.000 katoná áll rendelkezésükre. A kínai idegenek azt kívánják, hogy 100.000 európai katonát vonjanak össze Kínában, még pedig legalább 50.000-et Pekingben. Azonkívül nagy flotta-demonstrációt óhajtanak valamennyi szerződéses kikötőben, hogy az ingadozó magatartású kínai kereskedőkre nyomást gyakoroljanak.

A Seymour parancsnoksága alatt álló csapatok állítólag egy hétre való eleséggel és fejérint 150 töltennyel indultak el. A kínaiak gyűzelméről szóló hírek következtében a nép igaztossága nőttön-nő. Ideérkezett kereskedők azt beszélik, hogy Nincsvangban a boxerek az utcákon katonai gyakorlatokat végeznek. A mint most kitűdött, a kínai hadsereg katonái ágyukat és egyéb hadi felszerelést adtak el a boxereknek. A fucsai angol konzul hadihajók kiküldését kérte. A Terrible angol hadihajó és két japán cirkálóhajó Csifuba érkezett, a minék következtében a helyzet itt javult. A csifui idegen-egyed két kínai erőd dominálja, amelyek Krupp-féle ágyúkkal vannak felszerelve.

Hongkong, június 27.

Li-Hung-Csang közzétette, hogy Pekingben idegen katonaság van s hogy ennek oka a boxerek lázadása. Az idegentelep meg fogják oltalmazni.

London, június 27.

A Times tegnap Csifun át táviratot kapott Niucsvangból, amely szerint a vasut nagyon meg van rongálva. A vasuti hivatalnokok és a leg-távolabb eső kerületekből való hittérítők az idegentelepre menekültek, amelyet egy orosz ágyunaszád véd. A lakosság a kínai katonaság támadásától tart.

Hongkong, június 26.

A Szamehui gőzös Vacsauból a nyugati folyón számos hittérítő nővel ideérkezett. A gőzös kapitánya azt jelenti, hogy a kínaiak az asszonyok hajóra szállásakor idegenellenes tüntetést rendeztek és azt kiáltották: Üsleték agyon az idegen ördönöket. A Vacsauban maradt európaiak e miatt előkészületeket tettek, hogy minden pillanatban elutazhassanak. Khetusauban még egyre tartanak a zavargások. A nyugati folyó vizállása alacsony. A Sandpaper angol folyamgőzösnek lehetetlen Nankingot elérnie.

Washington, június 27.

A jangcevidéki tartományoknak hat alkirály, köztük Li-Hung-Csang ma az idevaló kínai követtel mindnyájak által aláírt távirat alapján ujra lépéseket tétetett a végett, hogy több katonaságot ne küldjenek Kínába, amíg ő Pekingbe nem érkezik. Az Egyesült-Államok kormánya azt válaszolta, hogy kénytelen tovább is folytatni a csapatok szállítását olyan helyekre, ahol amerikai hivatalnokok veszedelemben fogorak.

London, június 27.

A Daily Telegraph jelenti Kantonból 25-iki kelettel, hogy hongkongi jelentések szerint ott attól tartanak, hogy olyan vérontás és általános anarkia küszöbén állunk, amilyen csak a taiping-fölkelés idején volt. A boxerek zsványok, akiknek nincs mit vesztíteniük, ellenben rablással és fosztogatással sokat nyerhetnek. Veszedelmes lázadásuknak a jelei oly nyilvánvalók, hogy a gazdaságabb kínaiak sietve költöznek el Kantonból és környékéről s magukkal viszik asszonyaikat és értéktárgyaikat. Li-Hung-Csang ujra azt a hata-

rozott parancsot kapta, hogy Pekingbe utazzék. Ellenségei kijelentették, hogy megölik, mielőtt Pekingbe ér. Egy ma tartott igen fontos értekezleten Li-Hung-Csang kijelentette, hogy eltökélt szándéka a dolgokat Kínára nézve oly kedvezően rendezni, amennyire csak lehet és gondoskodni arról, hogy Kína Angliával, Amerikával és a többi idegen hatalmassággal tovább is a lehető legbarátságosabb viszonyban legyen.

Sanghai, június 27.

Az Iltis német ágyunaszád, amely a Peihó folyón föléll Tiencin felé ment, azt jelenti, hogy Tongku felé nagy kínai csapatok közelednek és hogy minden pillanatban várják támadásukat. Liu-Kun-Ti nankingi és Csang-Csi-Tung vucangis alkirály értesítette a konzulok doyenjét, hogy tartományaira nézve elvállalják a felelősséget a rend fenntartásáért. Sanghaiból hat hadihajót rendeltek ki, amelyeknek segítségével készek kezeskedni a rend fenntartásáért és a kerületeikben levő idegenek megvédéséért.

London, június 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Cingtauból tegnapi kelettel: Vei-Hszienben a fölkelők az éjjel elhamvasztották a protestáns misszió házat.

Washington, június 27.

Chaffel tábornokot a kínai amerikai csapatok főparancsnokává nevezték ki. A tábornok július 1-én megy Kínába San-Franciskóból. Newyorki lapok egy washingtoni táviratot közölnek, amely szerint Chaffel tábornok július 26-ig egy teljes mozgósított dandárral fog rendelkezni Csifuban.

Köln, június 27.

A Kölnische Zeitungnak jelenti Londonból: Li-Hung-Csangot ujabban sürgősen meghívták Pekingbe. Ellenségei azzal fenyegetnek, hogy megölik, mielőtt odaérkezik. Attól tartanak, hogy elutazása a boxerek kivül a többi féktelenkedő szövetségzeket is újabb üzemekre fogja indítani.

Csifu, június 27.

Hir szerint a kínaiak előrenyomulnak Niucsvang felé.

Róma, június 27.

A Stromboli, V. Pisani és Vesuvio hadihajók Kínába mentek.

(Seymour serege.)

Berlin, június 27.

A csifui német konzul a következőket jelenti: Seymour tizenégy kilométernyire van Tiencintől; kínai katonák veszik körül és keményen szorongatják. A hadtest eddig hatvankét halottat és kétszázal több sebesültet vesztett. Seymour sürgősen kér még kétezer embert.

London, június 27.

Seymour tengernagy Tiencintől 14 kilométernyire van északra. Kínai lázadók és rendes csapatok erősen szorongatják seregét. Eddig 62 halottja és 200 sebesültje van. Kétezer emberével nem képes kijutni a kelepecéből; e miatt 25-én Tiencinből felmentő csapat ment el a Seymour csapatainak táborá irányában.

London, június 27.

Az esti lapok jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Seymour tengernagynak sikerült hétfőn este jelentést küldenie Tiencinbe, amely szerint a várostól nyugatra 8 angol mérföldnyire borzasztóan szorongatott helyzetben van. Legfőbb két napig tarthatja még magát. Csapataiból 63 ember elesett és 200-nál több megsebesült. A pekingi követekről semmit sem mond a jelentése.

(A pekingi követek.)

Páris, június 27.

A Havas-ügynökség a sanghail francia konzulnak egy tegnap kelt táviratát közli, amely megerősíti, hogy a hatalmak csapatai bevonultak Pekingbe. Az idegen követek kínai katonák oltalma alatt észak felé mentek Pekingből. Azt hiszik, hogy a nagy fal mentén Sanghajkában mentek. A nankingi és a csangesetongi alkirály megkérte a konzult, hogy biztosítsa a francia kormányt arról, hogy ők örködnek a jangcevidégyi idegen hittérítők és kereskedők biztossága fölött. A csifui francia konzulnak egy távirata szintén megerősíti Tiencin fölmentését és a pekingi követek elutazását.

(Oroszország és Amerika.)

London, június 27.

Rothstein igazgató, aki az orosz-amerikai bank vezetője, Pétervárról Washingtonba utazik. Elutazása előtt egy újságíró előtt kijelentette, hogy utazásának célja az orosz-amerikai együttmű-

ködés fejlesztése Kínában, amely tevékenység számára különösen az iparban és kereskedelemben keresnek új és nagyobb teret.

(A német mozgósítás.)

Berlin, június 27.

A Kínába szánt csapatok mozgósításával egy hét alatt elkészültek Spandauban. Mult éjjel elindult a katonai csapat vasuton az összes hadi felszereléssel, ágyúkkal, lövegekkel, bórneműekkel és egyéb szerekkel Wilhelmshafenbe. Először június 28-ika volt a szállítás határidejűl kitűzve, később 25-ikére rövidítették meg a határidőt. A kínai expedíció költségei másfél millió márkára rugnak. Az expedíció 2200 két-két ember számára való sátrat visz magával. Az intendantúra 5400 láda élelmiszert szállított, amely egy negyed évig elégséges.

Berlin, június 27.

Katonai körök értesülése szerint a német kormány legközelebb még hatszáz katonát küld Kínába.

(Franciaország.)

Páris, június 27.

A kamara költségvetési bizottsága megszavazta a Lanessau tengerészetiügyi miniszter által kért 3 millió franknyi hitelt a Kínába küldött francia csapatok szállítását és ellátási költségeire, továbbá még egy millió frankot engedélyezett a kínai eseményekre való tekintettel.

Az olasz kormány programja.

— Távirati tudósítás. —

Róma, június 27.

Nevezetes napja volt ma a képviselőháznak. Zsufolt terebben, zsufolt karzatok előtt olvasta fel Saracco kormányelnök a miniszteri nyilatkozatot.

A nyilatkozat appellál a képviselőkre, hogy a parlamenti munkásság békésen fejlődhessek és ezáltal biztosítsa az országnak azokat a jótéteményeket, amelyekre az országnak joga van. Utal azokra a különböző áramlatokra, melyek a modern szellemet mozgásba hozzák és balga vágyakat keltenek. Ezekkel az álmokkal szemben az olaszok tulnyomó többségének és a parlamentnek erős, rendíthetetlen alapja van a szabadelvű intézményekben való hitben. Csak ez a hit, birta reá a minisztereket, hogy a jelen viszonyok között a király és a haza szolgálataba álljanak. Nagy terveknek most nincs itt az ideje. Közgazdasági kérdések, a bírósági intézmény szervezése, a pénzügyi, közoktatásügyi és a hadügyi kormányzat lesznek reformok tárgyai a kormány és a parlament részéről. Erős meggyőződése a kormánynak, hogy a nép elégedetlenségének oka a gazdasági nyomorban keresendő. Első kötelessége lesz tehát, hogy a legnagyobb gondal a parlament elé terjeszsze a nyomor részleges enyhítésére szükséges intézkedéseket, és hogy csak beható tanulmányozás után hajtsa végre a legfontosabb törvényhozási reformok programját. A kormány soha sem tett elérhetetlen ígéreket és soha sem is fog ilyeneket tenni. De eljött az ideje, hogy tetteikkel mutassa meg, hogy megértette szükség voltát annak, hogy kitérjenek a helyzet veszélyei elől, mely helyzet bizonyos pillanatokban fenyegetővé alakulhat. A jelenlegi körülmények közt arra kell szorítkozni, hogy a parlamenttől első sorban költségvetési provizóriumot és a közigazgatás rendes menetéhez sürgősen szükséges intézkedések elfogadását kérjék, és a parlament normális működését helyreállítsák.

Tisztelettel ő felsége a király és a nemzeti képviselőlet iránt, kérjük az összes pártokat, hogy különösen egyformán tiszteljük egymást és térjenek vissza a mérséklethez formában és a szóban, mely mérséklet mindig diésősége volt az olasz szószóknak. A képviselőház tárgyalásaiban helyes tapintattal ismét kezebe fogja venni nagy törvényhozási funkcióit, melyekre nézve gondoskodni fogunk, hogy munkában ne legyen hiány. Minden iparkodásunk arra fog irányulni, hogy az államhittel szeretlen maradjon, az államháztartás egyensulya megszilárduljon, az ország gazdasági ereje fejlődjék, az állam érdekeit és tekintélyét bent és kifelé is megóvjuk és rendezett és energikus kormányzat által minden zavarnak elejét vegyük.

Támaszkodva bizalmukra és azzal az elhatározással, hogy a jó és egészséges alkotmányos és parlamentaris formákat el ne hagyjuk, teljesen és mindenben elvállaljuk a felelősséget.

Saracco miniszterelnök így végzi: Hosszu szörény életem vége felé hajlik és ezért nincs meg már bennem a pártok becsávgya és szenvedélye. Mint régi liberális és a királynak hű szolgálója, egyetértésre hívom fel azokat, akik közre akarnak működni

abban, hogy szabad intézményeinket mindinkább megerősítsük, az államszervezetet megszilárdítsuk és a dinasztia tekintélyét és hatalmát emeljük.

A nyilatkozatot nagy figyelemmel hallgatták és ismételten tetszésnyilvánításokkal szakították félbe, melyek a végén megújultak.

A képviselőház elhatározta, hogy holnap elnököt választ és azután megkezdi a vitát a miniszteri nyilatkozat felett.

A szenátusban Saracco miniszterelnök élénk helyesléstől kísérve olvasta föl ugyanazt a nyilatkozatot, amelyet a képviselőházban tett.

HIREK.

Nyuly Mihály.

Egy katona Capuanál lekaszaolta egy-
pár ellenfelét. Vitézül verkedett s vitézül ölt.
Kitüntették érte. Előléptették. Ordót tüztek a
mellére.

Ugyanezt a vén katonát tegnap és ma a törvényeszk elé állították s bűnül rótták föl neki, hogy megölt *egyetlen* embert. A logika megbokrosodását jelentené, ha ugyanazt az embert, ugyanazért a bűnért most becsukták volna s ha kitüntetés helyett örök életre fogságba vetik. Embert ölni azonban nem csak annyit jelent, hogy megfosztjuk az individuumot az élet határtalan gyönyörűségeitől, hanem annyit is jelent, hogy egy gazdasági egyént pusztítunk el s millió sejt munkáját, tevékenységét és hasznos mozgását megakasztjuk s meddővé teszünk olyan erőfeszítést, melyet az élet, a mindenség és a természet háztartásában pótolni soha sem tudunk.

Az emberi élet kioltása hát mindenképpen kártevés a nagy háztartás ellen s ennél fogva bűn és veszedelmes a nagy többség érdekeire nézve.

Nyuly Mihályról a tegnapi tárgyaláson beigazolták, hogy embert ölt s az igazságszolgáltatás ma nem vette számba a társadalmi, állami és erkölcsi érdekeket, amikor Nyuly Mihályt fölmentette s példát statuált, igazsággá, joggá, megengedett cselekménnyé formálta át azt, ami jogtalanság és tiltott cselekvény volt azóta, hogy az első meggyilkolt ember véres testtel esett végig a puszta homokjára.

A mai esküdtzéki ítélet veszedelmes tanulságok szülője lehet; a forradalmakhoz és fejtelenséghez s azoknak a moralistáknak az uralmához vezet, akik mindenképpen az individualizmus diadalra jutásáért szállnak fegyverbe s elfeledik, hogy országokat és társadalmakat nem lehet elméletekkel kormányozni s hogy az emberi társadalmakat a szükségesség és a célszerűség formálta ki.

A Nyuly Mihályokat nagy kockázatok terhe alatt lehet csak fölmenteni emberi dokumentumok alapján, érzésből, szánalomból, hangulatok, avagy egy brilliánsan keresztülvitt védelem hatása alatt. De nem lehet precedenst adni a célszerűség gondolatán felépült társadalmakban s nem szabad honorálni a veszedelmes cselekvényeket avval, hogy egy pillanatra, egy másodpercre sem büntetjük meg azokat, akikről be van bizonyítva az, hogy csakugyan embert öltek.

Nemcsak az a vétkes, aki lelketlenség-gel és szivtelenséggel pusztítja el embertársát, hanem az is, aki az emberi tökéletesség és az emberi boldogulás ellen tör. Amaz magánérkölcsei szempontból bűnös, emez a társadalmi erkölcestannak kell, ha nem is bűnösnek, de veszedelmesnek kimondani. A bíróságoknak pedig nem a rosszat kell büntetniük, hanem a veszedelmest elhárítani s még a legerősebb mentő okok mellett sem szabad példát statuálni arra, hogy az emberélet kioltása bármely körülmények közt is megbocsátható.

A mai szenzációszámba menő ítéletből tehát első sorban ez a tanulság. A másik okulás azonban egészen más természetű s szomorubb emennél is.

Nyuly Mihálynak husz évig kellett pő-

rösködni s végre embert kellett ölnie, hogy egyszer a törvényeszk előtt s a nagy nyilvánosság előtt beigazolja azt, hogy az ő pőreiben sok hamisság, sok visszaélés s sok ördögi praktika esett meg. A perrendszerü bizonyítékok nem voltak elegendő erejűek ahhoz, hogy elégtételt adjanak neki, egy végzetes, haláltszülű föllobbanásnak kellett bekövetkeznie, hogy a maga szubjektív igazságát diadalra juttassa. S akkor, mikor vérét már fölforralta a harag és az indulat, akkor vágta a szemébe azt a szót, hogy: gazság!

Az ügyvéd, a pőr, a peres eljárás, a perbeli bizonyítás nem vezetett célra s nem adott igazságot. Indulatos, állati haragnak kellett segítségül jönnie, hogy megvizsgálják az ő keserves ügyét. Ezek a motívumok mentik Nyuly Mihályt. Talán annyira mentik, hogy rosszaságáért egy órai büntetést se érdemel. De érdemel volna legalább egy félóra büntetést azért, hogy senki sem mondassa azt, hogy ime, embert ölt valaki s még a hajszálása sem görbült meg.

Az esküdtzések emberi szánakozása és irgalmassága a Nyuly Mihály ítéletében szubjektív igazságot hozott létre, de nem vall politikai éleslátásra s gyökereiben támadja meg a társadalmi rendet és a személybiztonságot. Abban az országban, ahol legtöbb pőrös atyafi jár meg ma is az ügyvédek írószobáiba, ott nem lehet megengedni, hogy a legtöbbször elfogult alperesek töltött revolvérrel süssék ki az igazságot.

G—A.

Budapest, június 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-án új előfizetők és nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se vissariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter legközelebbi és egyszersmind a nyári szünet előtt utolsó általaános kihallgatását július 13-ikán tartja meg. — Dr. Nagy Albert, a Budapesti Újságírók Egyesületének orvosa hat heti tanulmányuttra Párisba utazik.

— A királyi köszönet. A bruckujfalusi királyszobor leleplezési ünnepségéről táviratilag üdvözölték a királyt. Erre a táviratra ő felsége meghagyásából a következő válasz érkezett:

Bécs. Hofburg. Meltóságos gróf Pálffy Daun Vilmos urnak, Mosonvármegye főispánjának Bruckujfalun. Ó császári és apostoli királyi felsége a Bruckujfaluban emelt szobrának leleplezése alkalmából jelentvőknek méltóságod által táviratilag tolmácsolt hódolatáért leckelegyelmesebb köszönetét nyilvánítja. Legfelsőbb parancsra Köny.

— A görög király Párisban. Athénből írják, hogy a görög király június végén, a trónörökös visszautazása után Franciaországba fog utazni, míg a királyné a legfiatalabb herceggel a nyári hónapokat Oroszországban tölti. A király most visszavonulva él nyári kastélyában, Tatoiiban. Nála van most öcsöse, Valdemár herceg, aki mint egy dán hadihajó parancsnoka Japánban és Sziában volt. A minap rövid ideig az orléáni herceg is vendége volt a feleségével együtt.

— Hieronymi Aradon. Hieronymi Károly orsz. képviselője, mint levelezőnk táviratozza, az esti gyorsvonattal néhány napra Aradra érkezett. A vasutnál ünnepélyesen fogadták. Este társasvacsera volt. Gróf Tisza István holnap érkezik Aradra, ki Hieronymival együtt résztvesz a vaggongyár igazgatósági ülésen.

— A trónörökös házassága. Egyesegyedül a trónörökös házassága a beszéd tárgya most széles ez országban. A grófkisasszony és a trónörökös szerelme, amely ezer akadályt legyőzve, diadalmakodott, elnyelt minden szenzációt. Peking, Tiencin, a boxerek, a kínai anyacsászárné hirtelen elfeledve, nem is szólván a szegény boerokról, akiket Krigerestől, aranybányástól együtt a feledés fátyola borított el. Természetes, hogy élénk képzeletű emberek kiszineztek a hiányos adatok nyomán, a hír első perében a trónörökös házasságának romantikáját. Erre mutat az a különös kérdés is, amelyet ma több oldalról intéztek lapunkhoz. Azt óhajtották ugyanis tudni, ha vajjon *Ferenc Ferdinánd* főherceg a most kötéendő morganatikus házassága mellett köthet-e még egy házasságot, amely az esetleges utódok szempontjából minden tekintetben megfelel ugy az osztrák mint a magyar közjognak. Nem csodáljuk, hogy a ritka alkalom fölvetette még ezt a kérdést is. De megnyugtatóra mindazoknak, akik a trónörökös házasságában, annak közjogi vonatkozásain kívül, más rendkívüliséget is keresnek, megírjuk, hogy *Ferenc Ferdinánd* főhercegnek *Chotek* Zsófia grófnővel való házassága minden tekintetben azonos az Ausztriában avagy Magyarországon állami, illetve egyházi törvények szerint kötött házasságokkal. Vagyis *Chotek* grófnő törvényes hitvesévé válik a trónörökösnek s házasságuk a katolikus egyház dogmái szerint is felbonthatatlan. És csakis akkor, amidőn *Ferenc Ferdinánd* főherceg mint a trón örökös, illetve majdan mint király szerepel hivatalosan, akkor lép a közjogi előtérbe — és csakis ebbe — a házasság morganatikus jellege, amely a hitvest nem részesíti királynői s az utódokat főhercegi, illetve trónörökös jogokban.

— László főherceg emléke. A szerenoselelen véget ért *László* főherceg mai nevenapja alkalmával az *alsó* főhercegi kápolnában gyászmisét mondtak, amelyen jelen volt *József* főherceg is egész családjával.

— Robitzek Sándor ünneplése. A magyar királyi Államvasutak építési és pályafenntartási főosztályának személyzete *Robitzek* Sándor igazgatót abból az alkalomból, hogy a király a Lipót-rend lovagkeresztjét, továbbá a bajor régens herceg a Szent-Mihályrend csillagos közepkeresztjét adományozta neki, lelkes ovációban köszöntötte.

A személyzet szerenosekívánatait *Geduly* Gyula igazgató-helyettes tolmácsolta, rámutatván arra, hogy ez a kitüntetés, tágabb értelemben vett családjának, az ő tisztviselői karának is nagy örömet okozott. *Robitzek* Sándor megköszönte az ovációt, válaszában főleg arra utalt, hogy az ő kitüntetése nem csupán a német vasutgegytel ünnepének, hanem különösen annak tulajdonítható, hogy hazánkban, de a külföldön is elismerik a magyar királyi Államvasutak műszaki terén kifejtett nagy munkásságát és kiváló előrehaladását. Ezért kitüntetését olybá veszi, mint amely a személyzetet is érte, amely, meg fog tovább haladni.

Leikes előjénés követte az igazgató szavait mire a tisztelgés véget ért.

— A szász király betegsége. *Dresdából* jelentik, hogy a szász király állapotáról nagyon aggasztó hírek terjedtek el. Az orvosok hólyagrákot állapítottak meg s a sürű vérzés végképp kimerítette a beteg erejét. A katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. Mult hétfőn az orvosok és az udvari főhivatalnokok két óra hosszai tanácskoztak. A tanácskozás eredményét titokban tartják. Az udvar minden eshetőségre el van készülve.

— Tíz éves találkozó. *Dr. Szombathelyi* Gábor ez utón is felhíva volt osztálytársait, akik 1889-ben vele együtt tettek eretségit Kolozsvárt a katolikus főgimnáziumban, hogy július 1-én a találkozó jelenjenek meg.

— Gyarmathy polgármester helyettese. *Székeludvarhely* város képviselőtestülete ma választotta meg az állásától felüggesztett *dr. Gyarmathy* Dezső polgármester helyettesét *Demeter* Dénes tanácsos személyében. Siettek a választással, mert *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter már legközelebb meglátogatja a székelly anyavárosot, ahogy az udvarhelyiek kis városukat nevezni szeretik. A választás egyébként teljesen rendben történt, miután az alispán megígérte, hogy a polgármester fegyelmi ügyét egy hónap alatt lejárítja.

— Az Árpád-házi oncotereklyék Székesfehérvárott. A székesfehérvári régi Szent István bazilika romjai között 1893-ban csontokat találtak, amelyeket *dr. Török* Aurél antropologusnak küldtek el megvizsgálás végett. Most ezeket az ereklyéket, amelyek állítólag Árpád-házi királyok csontjai, nagy ünnepképpen vissza viszik Székesfehérvárra.

— Házasság. *Herzog* Mór uradalmi intéző e hó 25-ikén esküvőt örök hűséget Nagy-Körpádon *Krausz* Katinak kisasszonynak.
Klein Mór nagy-bartali uradalmi kasznár eljevezte *Beck* Aranka kisasszonyt Budapeston.

— **Templomszentelés Kőbányán.** A kőbányai új katolikus templomot ma, Szent László napján szentelték föl nagy ünnepélyességgel. Kőbányának nagy ünnepe volt a mai nap: a házak fel voltak lobogóva s az utcákon szokatlannul élénk volt a forgalom. A főváros, mint kegyur zászlóval, címerrel és lombfűzérel földszíntette a templom környékét. A torony erkélyén nemzeti zászló és a főváros lobogója lengett. A főbejárat előtt diadalív emelkedett s előtte fehérruhás leányok állottak sor.

Reggel nyolc órakor megérkezett **Boltizár József** érseki helynök, fölszentelt püspök, aki a hercegegrímást képviselte. A kőbányai előkelő polgárság élén **Toperczer** Péter előjáró üdvözölte az ősz főpapot, akit belébb **Hoek** János kőbányai plébános fogadott. A püspök társaságában voltak **Várdy** Árpád apátkanonok, dr. **Klinda** Teofil esztergomi kanonok, **Kanovich** Béla Mór esperes, **Tóthfalu** Béla és **Kucz** Vilmos plébánosok, s számos káplán és növendékpap.

Boltizár püspök először a templom elé állított harminöt mázsás harangot szentelte föl, a mit **Dlauby** Guidó ándékozott az egyháznak. A templom fölszentelése zárt ajtó mögött történt meg, aztán körmenetben bevitték a templomba a szentek ereklyéit. Majd fölszentelték az oltárt, aztán bebozatosították a közönséget. A szanktuáriumban helyet foglalt **Márkus** József főpolgármester, **Halmos** Janos polgármester, **Szabó** Károly és **Lung** György tanácsosok, **Lampf** Huzó főszámvéve, **Toperczer** Péter kerületi elöljáró, **Gerenday** Béla, **Bálint** Sándor, **Medrey** Zsigmond, **Hermán** Ödön, **Boros** Samu, **Órley** Kálmán, **Tóth** László, **Hindy** Kálmán fővárosi bizottsági tagok. A kőbányai református egyház részéről **Török** József lelkész jelent meg, az izraelita hitközséget dr. **Schönthal** Mór és dr. **Lóty** Lajos alelnökök képviselték. A kőbányai összes felekezetek szép számban képviselték magukat. **Hoek** János plébános a szószékéről remek ünnepi beszédet mondott. Híveinek példaképpen állította Szent László királyt, a templom védőjét, akinek lelkét két nagy eszme hatotta át: a hit és a hazaszeret. Ennek a két nagy ideálnak szeretetére és kultuszára buzdította híveit. A hazafias beszéd mélyen megindította a hallgatóságot. Azután ünnepi nagymise következett, amelyen **Boltizár** püspök pontifikált. Az énekar **Keru** karnagy vezetésével régi egyházi dalokat énekelt. A lélekemelő szertartás után gazdag lakoma volt a kőbányai elüjáróság házában.

— **A Nemzeti Kaszinó a tudóbajosokért.** A Szanatórium-egyesület, a Nemzeti Kaszinó elnökségétől gróf **Esterházy** Mihály elnökgazdát aláírásával tegnap a következő levelet kapta:

Azon nemes küzdelem, melyet a f. Egyesület a tudóvész terjedése ellen, illetve a szegénysorsu tudóbetegek gyógyítása érdekében megindított, mely érdeklődésre talált a Nemzeti Kaszinóban is annál inkább, mert meg vagyunk győződve, hogy ezen küzdelem a magyarság számbeli megerősödésének egyik nagy jelentősége tényezőjévé fog válni, mert hisz épp a legmagyarabb vidékeken pusztít legjobban e szörnyű betegség, — egyelőül pedig anyagi erejéhez mérten mindig készséggel járul filhéivel a nemzeti szükségletek orvoslásához. Ezen intenció vezetett a Nemzeti Kaszinó, midőn I. évi június hó 8-án tartott választmányi ülésében az Erzsébet Szanatórium javára alapítványul 4000, azaz négyezer koronát szavazott meg.

Ez alapítványon kívül újabban a következő adományok érkeztek a tudóbajosok szanatórium-egyesületéhez: **Bámező-Vásárhely** város 200 korona, **Havass** Páltól 200 korona, **Köhner** Ágostontól 100 korona.

— **Egy fejedelem, aki a népért mert élni.** Egy-két hete, hogy eltemették **Péter** oldenburgi nagyherceget. Rövid táviratok jelentették halálát, a legfeljebb pedig az, hogy a német felhivatalos lapok, a **Reichsanzeiger** és a **Norddeutsche Allgemeine Zeitung** egy szóval sem emlékezett meg róla. Ennek megvan a maga titka. **Péter** nagyherceg ugyanis abban a bűnben leledzett, hogy igazán a népért mert élni és élenként érdeklődött a szociáldemokrácia iránt. Ebben az érdeklődésben annyira ment, hogy a szocialista törvényuralmának idejében a Németországból kitiltott **Volksrecht**-et levélborítékban küldette magának. A nagyherceg rendszeres elküldte az előfizetési díjat, sőt ennél jóval nagyobb összeget küldött. Más fejedelmek udvari spiclik révén megtudták a dolgot s elszörnyűködtek. Hogy is mer egy uralkodó a népet élni! S megbüntetették emléket azzal, hogy nem írnia el egy felhivatalos lap sem. Szegény nagyherceg!

— **A közéleti jegyzők Arany-ünnepsége.** Tokay Elek köröszegepáti jegyző felhívta az ország összes jegyzőit, hogy Arany emléket minden községben esztendőnkint ünnepeljék meg. Kidolgozott erre vonatkozólag egy szép tervezetet is, melyet a jegyzők el is fogadtak. Tokay Elek e hó végén akarta az első Arany-ünnepélyt rendezni a Csonkatorony mellett. Mivel azonban az ünnepélyre a fővárosból is számosan le akarnak randulni, a rendező-bizottság az ünnepélyt a közbejött akadály miatt a jövő hó közepére halasztotta el.

— **Ofen-Pest.** Bécs város tanácsa, amely tehetetlen irigységgel látta **Berlin** és **Budapest** ölelkezését a nemrég lezajlott berlini ünnepségek alatt, végre galád furlanggal kitalált valamit, amivel Magyarországon és a magyar fővárosban kiöntheti dühét. Egy **Förster** nevű községtanácsosnak támadt az az „államférfiui” gondolata, hogy a bécsi városi hatóság **Magyarországba** szánt küldeményeknél németül jelölje meg a helység nevet. A városi tanács ma foglalkozott az indítvánnyal és a hogy **Laeger** ur embereitől másképp várni nem is lehet, tudomásul vette azt és megdölgötte azzal a kívánsággal, hogy **Budapest** neve minden hivatalos iratban **Ofen-Pest** néven szerepeljen. Valami meglepő bizony nincs a városi tanács e határozatában, amely oly hűségösen tükrözteti vissza **Laeger**ék magyarfaló érzelmeit. De amely szemérmetlen, épp oly ostoba is ez a határozat, ha a bécsi tanács annak végrehajtásánál számít a magyar hatóságok és főképp a magyar posta közreműködésére.

— **A miskolci gépmadár.** Egy valóságos repülőgéppel indult el — egyelőre még mint teherszállítvány — Miskolcra március hónap végén Párisba. A repülőgépet a föltalálója gépmadárnak keresztelte el és a modelljét **Müllerand**, francia kereskedelmiügyi miniszternek ajánlotta föl megvételre. A párisi választ perze lázas izgatottsággal várja a miskolci föltaláló, aki különben a siker biztos reményében — a miskolci „Szabadságban” — a következőket mondja a gépmadarról:

— Sok éven keresztül tanulmányoztam a madarak repülését és ügyességét, mint a legjobb mintát a repülőgéppel feltalálásához. Készítettem is egy tuzokmadárhoz hasonló, bádog-lemezből készült repülő-mintát, amelyet ez év március huszonötödikén elküldtem a francia kereskedelmi miniszter urnak, a budapesti francia konzul kegyes utasítása szerint az összes magyarúttal együtt. Együttal megírtam azt is, hogy én hajlandó leszek a gépet teljesen elkészíteni Párisban; még pedig a fejlemmel állok jót a kivételért. De miután a küldemény-tárgyakból még eddig semmi sem jött vissza, abban a reményben vagyok, hogy elfogadják egészen új eszméjű találmányomat. Az eddigi szünetelést a miniszter urnak a kiállításon való elfoglaltságával magyarázom, minélfogva még várak. Az említett tuzokmadár-mintáról még most alapos ismeretelést nem adok. Annnyit elmondok, hogy a tuzok testét a szárnyak emelik, a gépmadár a teste emeli. A tuzoknak két szárnya van; a gépmadárnak négy, öt-öt méter hosszúságúak, amelyeknek az a hivatásuk, hogy a sebességet előidézzék. S miután a szárnyaknak nem kell a testet emelni, segítségükkel nemcsak igen nagy sebességet, de mindazaz ügyességeket is képes lesz a gépmadár megcsinálni, amelyeket a sas végez. A vihar ellenében pedig, a földszintől kezdve ötezer méterig terjedő ürességen át törhet fel a magasba. De legjobb jobbra vagy balra kitérni a vihar elől, mint a madár teszi. Így is a roppant sebesség következtében az elvesztett utirányt tíz-tizenöt perc alatt helyrehozhatni. A szárnyakat benzinmotor fogja hajtani kényelmes helyen, a gépmadárnak teste alsó részén. A nagy madarak a farkaik által kormányozzák mozdulatait; a gépmadárnak is négy oldalra hajtható farka van, miáltal a nagy madarakat utánozhatja a kormányzás ügyességében. A repülő gépmadárón hetekig fönn lehet maradni éjjel-nappal, a legnagyobb biztonságban.

— **Kinek terem Bécsben a babér?** A bécsi városi tanács, mint nekünk telefonon jelentik, ma két határozatot hozott.

Először is a **Heine** koszorú-ügyével foglalkozott, és örömeinek adott kifejezést, amiért a bécsi férdfüldalégyesület **Heine** sírjára koszorút nem tett. Másodszor pedig **Laeger** polgármestert **Bécs** város körül szerzett érdemeinek elismerésül **díszpolgárrá** választotta.

Vagyis Bécsben még mindig csak a dísznőfeje kerül babérkoszorú. A közéletben is van beuf a la mode.

— **Sakkmeistere Magyarországon.** **Maróczy** Géza, a hirneves magyar sakkmeister, aki a legutóbbi párisi nemzetközi sakkversenyen **Marshal** mexikói mesterrel együtt a harmadik és negyedik díjat nyerte, **Lasker**, **Pillsbury**, **Janowsky** és **Showalter**, tehát a leg-síresebb világmeistereik társaságában **Nagyváradra** megy, hogy ott is bemutatassák művészetüket. A nagyváradi sakkör levelében hívta meg a mestereket. A meghívásra **Maróczy** Géza tegnap felelt Párisból. **Maróczy** válaszában jelzi, hogy a mesterek a meghívást elfogadják, azonban tekintettel a nyár forróságára és a most lefolyt torna átélte izgalmaira és európai városok tervezett meglátogatását elhalasztják

őszre, mikor is Magyarország és pedig Budapest, azután **Nagyvárad**, **Szeged**, **Székesfehérvár**, **Kolozsvár** és **Nagybeszterek** is sorra kerül.

— **Paul Verlaine, a száműzött.** A párisi városatyák majdnem olyan ideális magaslapon állanak, mint a budapestiek. Aki ösméri a **Kossuth-szobor** és a **Bathányi-szobor**, meg a **Munkácsy-utca** történetét, cseppet sem lesz kétségben affelől, hogy miként vélekedjen a Budapest főváros intézői felől. Ez a méltóság, úgy látszik, elveszi az emberek szemét. Nemesek nálunk, de Párisban is. Ott ugyanis szobrot akartak emelni **Paul Verlaine**nek, a nagy költőnek a **Luxembourg-parkban**. De a városatyák azt mondták: elég ott egy lumpnak a szobra, a **Murgeré**. S kiutasították onnan a költő szobrát, aki több díszöséget szerzett hazájának, mint a világ összes városatyái együttvéve.

— **A harmadik egyetem.** **Kassáról** jelenti tudósítók: A Kassán föllátható harmadik egyetem ügyében dr. **Takács** Menyhért prépost-koadjutor által összehívott értekezletet vasárnap délelőtti tartották meg nagyszámú tanfőrdű, a kassai egyházmegye előkelő tagjainak és a sajtó képviselőinek részvételével. Az értekezletet dr. **Takács** Menyhért nyitotta meg és fölhívta az egybegyűlteket, hogy nyilatkozzanak arra nézve, vajon üdvösnök tartják-e, hogy a kassai egyetem kérdése az egyházzal karöltve oldassék meg. Hajlandó-e az értekezlet az egyetem ügyét magáévá tenni és erről memorandumot készíteni? A felvetett kérdéshez hozzászóltak: dr. **Klekner** Alajos jogakadémiai igazgató, dr. **Gerevich** Emil. förealiskolai igazgató, **Kovácsy** Béla a gazdasági tanintézet igazgatója, **Kozora** Endre apátkanonok-plébános és **Belky** Károly. Az egyetem létesítésének állandó propagálására egy nagybizottság alakult, melynek elnökéül **Takács** Menyhértet kiáltották ki. Tarselnökökké a helyi iskolák igazgatóit választották meg. Főtitkár lett: dr. **Esterházy** Sándor. Jegyzők: **Bóbita** Endre, **Czigler** Ignác, **Diets** Lajos, **Füzessy** Márton, **Bogsch** Albert, **Kardos** Gyula és **Takács** Béla. A nagybizottság tagjai lettek az összes kassai hírlapírók, a polgármester és az alispán. Az elnök egy emlékkönyv megszerkesztésének eszméjét vetette föl, amely magába foglalná: a régi kassai egyetem rövid történetét, azoknak a nemzeti, kulturális és közgazdasági szempontoknak felsorolását, melyek a mellett szólnak, hogy a harmadik egyetem Kassán legyen, az összes kassai iskolák leírását, a múzeum leírását, **Kassa** kulturális intézményeinek rövid ismertetését, a jogakadémiai, püspöki, gazdasági tanintézetek, fögimnáziumi, förealiskolai könyvtárak leírását, a karok szervezésének javaslatát, a tanszékek számát, új tanszék szervezését, azt, hogy miképpen biztosítandó a theologiai tanárok kinevezésével a kassai püspök, jászvári prépost és a theologiai kar befolyása és a jog és államtudományi kar, filozófiai kar és egyetemi intézetek költségvetését. Az értekezlet az indítványokat nagy lelkesedéssel magáévá tette és megválasztotta a memorandum szerkesztő-bizottságát.

— **Adomány a hírlapíróknak.** Dr. **Falk** Miksa országgyűlési képviselőhöz, mint a **Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének** elnökéhez a következő levél érkezett:

Mélyen tisztelt Méltóságos Uram! Idemellékelve van szerencsém az egyesület budapesti fővárosi takarékpénztára címezve egy 400 korona értékű chequet azon tisztelettelis kérelemmel küldeni, méltóztatassék ezen összeget az én alapítványom gyanánt a hírlapírók nyugdíjintézete számára gyvannt fogadni, s amidőn érveudok, hogy az intézet nemes céljainak előmozdításához ezen csekélységgel én is hozzájárulhattam, magamat ajánlva vagyok mély tisztelettel méltóságos elnök urnak legalatosabb szolgálja,

vásárhelyi **Wodianer** Arthur, s. k.
cs. és k. udv. könyvkereskedő.

— **Merénylet egy herceg ellen.** **Nápolyból** jelentik, hogy az ott lakó **Ruspoli** Zsigmond herceg ellen, aki testvére a volt római szindakónak, tegnap éjjel merényletet követtek el. A herceg hazafel hajlatott, amikor a Via dei Guantain két ismeretlen alak a koozi hágosójára ugrott és a herceget késsel össze-szurkálták; azután pedig nyomtalanul eltűntek az éjsötétjében.

— **Az államvasuti munkások sztrájkja.** Az államvasuti géppár munkásainak sztrájkja egyre tart és úgy látszik nem is fog egyhamar véget érni. Az igazgatóság semmiféle engedelményekre sem hajlandó, a sztrájkolók pedig szilárdan kitartanak kívánásaik mellett. Reggelenkint a munkások kisebb csoportokban összeverődnek a gyár kapuja előtt és azután kivonulnak a Népligetbe, a sztrájk-tanyára. A gyár vezetősége a munkások zárleszámolását holnap befejezi és akkor valamennyi át nem vett munkakönyvet a X. kerületi előjáróságnál helyezik letébe. **Toperczer** Péter X. kerületi előjáró holnap délelőtti ismét meg akarja kezdeni a békéltető tárgyalásokat.

— **Hogyan bánnak a munkással Franciaországban.** Példával szolgál erre a kérdésre egy táviratunk, amely jelenti, hogy az anzini szénbányák igazgatóságának *egy millió frankot* szavazott meg arra a célra, hogy a bányákban dolgozó munkások közül *hatezret Párisba küldjenek a világiállás megtekintésére.* A bányatulajdonosoknak ez a páratlan nagylelkűsége nagy elismerésben részesült, még szocialisták részéről is.

— **Az építési krach áldozata.** A Váci-kört végén lévő London-szállóban ma délután revolverrel főbe lötte magát egy fiatal, törekvő építési vállalkozó s most haldokolva fekszik a Rókus-kórházban. *Salgó Miksa* 29 éves fiatalember az öngyilkos, akinek Újpesten van az irodája. Ugyanabban a házban lakott két fiatalabb fivérével: egy könyvkereskedővel és egy nyomdászval. A fiatal vállalkozó az építési krach következtében tönkre ment. Legutóbb a Szentkirályi-utca 49. szám alatt vállalt munkát, de ezt sem tudta elvégezni. *Salgónak* a jövő hónap 28-ikán lett volna az esküvője egy gazdag vállalkozónak a leányával. Tegnap este eltávozott hazulról s azt mondta, hogy sógorához megy, aki a külső Váci-úton kárpitos-mester. Itt azonban nem volt, hanem bejött a városba s a London szállodában bérelt szobát. Ma délután fél öt óra tájban hatalmas dörrenés hallatszott a szobából, amelynek ajtaja zárva volt. Bekatolással nyitatták ki a szobát, amelynek közepén felülözve fektött *Salgó* állott halántékkal. Kezében még füstölt a revolver. A mentőket hívák segitésül, akik — sebért bekötőzve — a Rókus-kórházba szállították. Az asztalon a fővárosi sajtóhoz címezve levelet találtak, amelynek a következő:

A folytonos gyűlölködés és lelki szenvedések, miket egy általam vállalt építkezésnél, a Szentkirályi-utca 49. sz. a. keresztüléltem, részint a sok anyagi csapás, amelyek mint a tenger hullámai belek öta elvételével fenyegettek, mely betegítő tetek s adták kezembe ezt a borzasztó fejtörést. A tönk szélén állok; érzem, hogy nincs menekvés a számomra. Elvesztetem az önbizalmam és akkor vége is van az embernek. Nem vagyok életunt, úgy szeretnék élni, van egy ártatlanul ragyogó szempár, amely az élethez visszahuz, de félek, hogy tönkremenetelem annak elvesztését is maga után vonja. Aki tisztességes embernek született, nem bír beoteltségben élni. Nem vagyok képes lesütött szemmel, ami elött állani. Mert aki fizetni nem tud, akár önhibájából, akár önhibáján kívül, az gazember a világ előtt. Mindig utáltam az olyan embert, ki az életet gyáván eldobta magától, mert a férfi küzdelemre van teremtve s kötelességek vannak. Erőm elhagyott, nem bírom ki tovább. Isten és az érdekeltek bocsássák meg tettemet. *Salgó.*

Az öngyilkos Navratil tanár 20. számú körtermén fekszik s alig éri meg a reggelt.

— **Halálozás.** *Drezdából* táviratilag jelentik, hogy ott *Bánky József* államvasuti főmérnök, akit a kereskedelmi miniszter nemrég gazdasági attasénak nevezett ki Berlinbe, néhány napi betegség után tegnap hajnali 1/3 óraker meghalt negyvenhárom éves korában. A család a holttestet hazra szállítja és temetése e hó 30-án lesz. *Bánky* kiváló tisztviselője volt a magyar államvasutaknak a vasutengedélyezési osztályában. Széles körökben kiváló kedveltségnek örvendett és működése elé, mely főleg a németországi műszaki mozgalmak megfigyelésére vonatkozott, nagy várakozással tekintettek. Halála a fővárosi társadalmában nagy részvétet keltett. Az elhunyt a műegyetemi tanulmányait 1878-ban a budapesti József műegyetemen kitüntetéssel végezte és ettől az időtől kezdve tevékeny részt vett a majdnem minden jelentékenyebb vasut létesítésében, és a Munkács-Beszki vasutnál szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet tüntették ki. 1895-ben a kereskedelmi miniszternek vasuti osztályába rendelték be, ahol széles látókörrel és nagy tudásával csakhamar kiűnt. Néhány hónapja berlini közigazdasági attasévá neveztek ki. A szakirodalomban is jelentékeny munkásságot fejtett ki; többek között a „Berlini Városi Vasutról”, a Munkács-Beszki vasutról” és a „keskenyvágányú vasutakról” irt tanulmányokat. Hivatásának teljesítése közben *Drezdában* lepte meg a betegség, ahol öccse *Bánky Donát* műegyetemi tanár önfeláldozó ápolása onyhította utolsó napjai szenvedéseit.

— **Öngyilkosság a rendőrségnél.** *Segenyein Antal* 21 éves napszamos — Ó-Budának egyik hírhedt alakja — az éjjel osavargás miatt a III. kerületi kapitányságra került. Ma déliótt *Maravil Emil* gyakornok kihallgatta és azután az irásokat bevitté *Berényi* fogalmazó, kerületi kapitányhelyetteshez, hogy a büntetést megállapítsa. Mialatt a gyakornok referált, *Segenyein*, aki egy rendőr őrizete alatt várta az ítéletet, zsebéből kirántotta bieszkáját és teljes erővel a bal mellébe dofte. Gyorsan a mentőket hívták segítségül, az életunt azonban a földön, nagy vértócsában fekvő, kétségbeesetten védekezett a segítségnyújtás ellen. Rendőröknek kellett lofozniok és

csak így tudták a mentők súlyos sebért bekötőzni. Azután a Margit-kórházba szállították.

— **Monitorok a Dunán.** A Lajta, Maros és Szamos monitorok most az óbudai Duva-kikötőben borgonyoznak *Lazarim* sorhajó hadnagy parancsnoksága alatt. A legénység naponta végez gyakorlatokat a szárazföldön is. Teljes gyalogsági felszerelést kaptak e célra. A gyakorlatoknak mindig nagy nézőközönsége van.

— **Maturált kisasszonyok.** Az ideit érettségi vizsgálatokon a közönség nagyobb érdeklődése az érettségiző kisasszonyok felé fordult. Ötven kisasszony állt a nagy vizsga előtt és közülök *harminkeleven* kapott érettségi bizonyítványt, *kilenc* megbukott és *kettő* nem jelent meg a vizsgán. Hatan buktak el az osztályvizsgán és hárman a szóbeli érettségén. Az ötven kisasszony közül huszonhat a Baresay-utcai állami gimnáziumban, huszonnégy pedig az Országos Nőképző Egyesület zöldfa-utcai leánygimnáziumában vizsgázott.

— **A mérnöki dc torátus.** A berlini hivatalos lap tegnap közölte, hogy milyen föltételek mellett promoveálják az odaváló egyetemen a mérnököket doktorokká. E szerint csak diplomás mérnökök lehetnek doktorok, de előbb kötelesek doktori értekezést bemutatni és szóbeli vizsgálatot tenni. A vizsgálat eredménye szerint a jelöltet egyszerű, jó, vagy kitűnő jelzővel promoveálják.

— **Villamos elgázolás.** Ma este kilenc óra tájban a városi villamos vasut 151. számú kocsija a Baross-utcaban elgázolt egy *Máté* Teréz nevű napszamosleányt. A szerencsétlen olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy haldokolva vitték a Rókus-kórházba. A vizsgálat kiderítette, hogy a saját gondatlansága volt az oka szerencsétlenségének.

— **A Carré cirkuszban** tegnap este óta egy új „Egy kirándulás akadályokkal” című némajáték kerül színre. Carré igazgató ur már az azelőtti némajátékkal is nagy élvezetet nyújtott a cirkuszt látogató közönségnek, hanem ez az új minden eddigi látottat, úgy művészetben mint mulattatás tekintetében túlhalad. Ezen némajátékkal Carré igazgató ur egy magyar nemzeti életképet mutat be, tele bohózatokkal, egy hogy csak üdvözölhetjük jó ötletéhez.

— **Katona- és cigányzene a Telefon Hírműködőben.** A beszélő újság ma este 8 óratól 11-ig felváltva katona- és cigányzenét közvetít előfizetőinek. Közben 1/40 óraker már a frankfurti esti tőzsde megnyitásának kurzusait, 1/10—10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat olvastatja fel. Ugy a zene mint a felolvasások kezdésére riadójellet hívják fel az érdeklődők figyelmét.

(x) **Akácok-szappan** 1 korona. *Akácia-poudre*, fehér, róza, vagy krém színben 1 korona. *Akácia-arcokrème* 2 korona. E kiváló arczépitő és tisztító készítmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főraktár: Krieger Gy. gyógyszerárta Budapest, Kálvin-tér.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek Arképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképezeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Beszélgetés Nyuly Mihályval.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 27.

Délután félhárom óraker hirdették ki *Nyuly Mihály* előtt, hogy az esküdtek fölmentették és vagy öt perc múlva csudálatos gyorsasággal terjedt el a verdikt híre a fővárosban. Után, kávéházakban, vendéglőkben és egyéb nyilvános helyeken egyébről se beszéltek az emberek, mint *Nyuly Mihály* fölmentéséről.

Negyednégy óraker már tömve volt dr. *Vaisz Sándor*, *Nyuly Mihály* védőjének a tőzsdepalotában lévő irodája várakozókkal — közöttük a jogászvilág számos előkelősége —, akik a kiváló kriminálístának mai sikeréhez gratulálni jöttek. Az ügyvéd még nem érkezett haza.

A zsbongás, amelybe folytonos telefoncsilingelés vegyült, egyszerre elnémult, amikor kinyílt az ajtó és egy magas ősz férfiú lépett be egy feketeharűas asszony társaságában.

— Isten hozta, *Nyuly* ur, — üdvözölte az irodavezető az érkezőt, aki a következő pillanatban meghatottan fogadta egész ismeretlen emberek gratulációját. Majd visszavonult vele és feleségével egy másik szobába...

— Lássá, uram, — mondá *Nyuly Mihály* — amikor március 30-ikán, tehát körülbelül három hónap előtt ennek az irodának az ajtaja mellett feldult lélekkel elisiettem, nem hittem volna, hogy mögöttem jövendő védőm lakik. Budáról, ahol a vézetes eset megtörtént, egyenesen ide jöttem a szomszéd lakásba, ahol akkor *Mariska* leányom övegy *Neumann Odónné* gyermekei mellett nevelőnő volt. Megmondtam neki, hogy mi történt és hogy ne sirjon. Aztán innét mentem a rendőrségre, ahol rögtön letartóztattak. Most meg, hogy szabad lettem, az első utam megint ebbe a házba vezet, hogy megköszönjem dr. *Vaisz Sándornak*, hogy megmentett.

— Hogyan telt el az ideje a vizsgálati fogáság alatt?

— Először is a rendőrségnél voltam; úgy emlékszem, hogy ez alatt a rövid idő alatt eléggé nyugodt volt a lelki állapotom. Mikor aztán a fogházba kerültem, bántott a gondolat, hogy vajjon ismeri-e a világ cselekedetemnek a rugóját. Egy-két napig voltam a fogházban, amikor az egyik tisztogató rabember, aki a vizsgálati foglyok celláiban tisztogat, azt mondta nekem: — „Nyuly ur, van ám hírlapom, amelyben a maga ügyéről van szó!” — Rögtön elkértem. Zsirus egy újságfoslány volt, amelyben tőpörtűt hoztak. Hírlap március 31-ikéről, amelyben részletesen meg volt írva, hogy mit is kerestem tulajdonképpen *Horváth István*on?

— És sohasé nyugtalanította a lelkiismeretét annak a halottnak az emléke?

— Édes istenem, — szólt szomoruan maga elé meredve az aggastyán, — nem az isten elé akartam én *Horváth Istvánt* állítani, hanem az emberi törvény elé! Reméltem, hogy pör utján mégis csak a jussához jut a hugom!

— Hát most mi a terve?

— Először is elmegyek az olasz konzulhoz, hogy fölvegyem az olasz királyi *Al valore militare* kitüntetéssel járó évi kegydíjamat, a száz lírát. — Majd örömmel tette hozzá: — Visszakaptam ám a kitüntetésem!

És reszkető kezével kivette mellényzsebéből a két ezüst medáliát és katonai büszkeséggel mutatta a fölírásukat.

— Itt van az *Al valore militare*-nek az okmánya, amelynek alapján a kegydíjamat kapom, — szólt az öreg legionárius.

Ennek az olasz okmánynak a szövege magyarul ekként hangzik:

HADÜGYMINISZTERIUM.

— Főtűkárság. —

A miniszter kabinetirodájából.

(Második osztály.)

Rendeleti szám: 10013.

Őfelsége a király 1863. január 15-iki kezzelt —

tekintettel az 1833. március 26-iki királyi rendelkezésre —

tekintettel az 1848. december 31-iki törvényre —

a katonai érdemjelt adományozza évi 100 líra kegydíjjal

*Nyuly Mihály*nak,

a magyar kiségitő légió hadnagyának (11. anyakönyvi szám), amiért a magyar huszárök egy kis csapatjának élén állva, a legnagyobb vitézséget tanúsította százhusz lovas és ötven gyalogos brigantén szemben és azokat széjjelszórtá a *San Leonardo* tanya tájékán (Banlicata-kerület) 1862. április 4-én, amely alkalommal leölték alovát.

A hadügyminiszter államtűkkára a címzettnek ezennel átiszgáltatja a jelen megisztelő és kitüntető bizonyítványt, hogy alkalom szerint használt vehesse.

Turin, 1863. március 16-án.

Latta a miniszter.

A főtűkár:

Delemej.

— Két évig nem tudtuk elfogni ezeket a brigantikát, míg végre néhány magyar huszárral végeztem velük, — magyarázhatta okmányai között kereséggel *Nyuly Mihály*. — Lássá, kérem, itt van *Földváry* ezredes levele, aki 1867-ben a magyar légió dandárparancsnoka volt. Mikor megírtam neki, hogy *Nocerában Napoly* mellett *Gadi Sándor* negyvennyolcas tábornok karjaim között meghalt, a következő levélben válaszolt nekem *Földváry*:

Chieti, június hó 27-én 1866.

Édes barátom!

Folyó június hó 19-iki levelét tárgyanál fogva lovert lélekkel, de szivesen vettem, — fogadja köszönetemet először is azért, hogy *Gadi Sándor* tábornok honfitársunknak elhagyatottságában segítyezője és utolsó perceiben gyámolója volt; ezért, ha más senki nem is, de a tiszta öntudat fizet, másodsor azért is, mert ön édes barátom, levele által bobizonyítá azt, hogy hű emlékében van a légió fennállása és hogy az a légió illetékes testület tudni a szomorú esetet.

Béke poraira a derék elhunytak, aki szeretett hazánkért hű és jó szolgálatokat tett, kinek utolsó imája is az volt, — legyen szabad a haza.

Nyugodjék békével, emléke fennmarad a magyar történelemben.

Isten önnel.

A magyar segítyesereg főparancsnoka:

Földváry Károly.

Az öreg katona egészen belemelegszik a régi dicsőséges emlékekbe, hogy alig tudom a szomorú tárgyhoz visszatérni.

— Szegény családom sokat szenvedett ez alatt az idő alatt. Három leányom van: *Mariska* lányom *Perbetén* övönő, *Gizella* Veszprémben tanít,

Kati lányom pedig Zomboron a polgári iskolába jár. Jómagam nem tudom, mit tegyek, — remélem, csak jutok valami álláshoz.

— Remélte, hogy fölmentik?
— Nehéz dolog volt nagyon, — szabódott az öreg, — elvégre meghalt! Aztán meg az elnök ur nagyon szigorú volt hozzám. A vizsgálat alatt egyetlen mentőtanomat se hallgatták ki, csak Horváth István fivérért, meg a cselédét. Pótvizsgálatot sem akartak elrendelni. Hála Istennek, hogy a védő ur ki tudta vinni, hogy tanuival a tárgyalásra berendeljék. Mikor az elnök ur tudtomra adta a verdikt eredményét, rögtön megértettem, hogy mit jelent. Nagy nyugalmat éreztem egyszerre, mintha így kellett volna történnie...

— Mikor köszönti meg Türr tábornoknak, hogy megjelent a maga érdekében az esküdtek előtt?

— Az öreg katona arca kipirult és szeme csak úgy villogott a pápaszeme mögött.

— Az Isten áldja meg a tábornokot! De már elutazott, — azt a hirt kaptam a Hungária-fogadóból, ahol rendszeren lakik.

E pillanatban lépett be a szobába dr. Vaisz Sándor, aki elérzékenyülve nézett fölmentett védencére.

Nyuly Mihály pedig öreg lábaival elébe szaladt, utána a felesége. Mind a ketten zokogva hálálkodtak az ügyvédnek...

Nyuly Mihály pár napig még a fővárosban marad egy rokonánál Wenk Bence Ganz-gyári hivatalnoknál, aki a Kalvária-ut 8. szám alatt lakik.

Nyuly Mihály a következő levelet intézte a Budapesti Napló szerkesztőségéhez:

Tekintetes Szerkesztőség!

Mindenekelőtt fogadja a tekintetes szerkesztőség legmélyebb köszönetemet azért az emberséges bánásmódot, amelyvel szerencsétlenségemben ügyemet kezelte.

Nem hittem volna, amikor szabad ember voltam és semmiféle súlyos emlékem nem terhelte a lelkemet, — amikor otthon mindennap lestem lapomra, a Budapesti Naplóra, — hogy eljön az ideje annak, hogy az én nevem is szerepeljen a lap törvényszéki rovatában.

Hála az égnek, esküdtt polgártársaim emberséges ítéletének és áldott védő ügyvédem, dr. Vaisz Sándor önfeláldozó és zseniális védelmének, — ismét szabad ember vagyok.

Sok esztendő mentem át ebben az életben, sok ezer golyó között szabadságért és hazámért, — de most éltem át a legnagyobb esztendőm a becsületemért.

Fogadja a magyar sajtó hála köszönetét egy öreg katonának.

Nyuly Mihály.

A lindenhofi beteg.

— Látogatás Koburg Lujzánál. —

(Évforduló. — Kinos csend. — A szőke asszony. — Barát és oltalmazó. — Korai séták. — Mit olvas a hercegnő? — Ibsen és Maupassant. — Mult és jövő. — A véletlen. — A hercegnő babonás. — Kártyavetés. — A szerelem könnyei. — Mattiasch-Keglevich. — A boldog nővér. — Tépő mánia. — Háromszáz ruha, hetven pár cipő, ötven blúz. — Fukarság. — Gebauer kisasszony. — Művészi hajlamok. — Emlékezés. — Gyermekei. — Az etikett. — A környezet. — A hercegnő és a külvilág.)

Dreda, június 26.

Távol a világ zajától, a Dreda mellett levő Lindenhof hires sanatoriumában, a napokban csöndes évforduló volt. Egy esztendeje lett, hogy odaköltözött Koburg Lujza hercegnő asszony a gyógyulást keresett súlyos bajára. Azóta kevés hír szivárgott ki a fenséges betegről, aki látogatón nem fogadhat s nekem is csak dr. Piersonnak, az intézet tudós vezetőjének kiváló előzékenysége folytán sikerült a hercegnő asszony közvetlen közelébe jutnom.

A gyógyintézet hatalmas parkjában kezdttük meg körutunkat. Számos kis villa van elszórtva ebben a nagy kertben, amely száznál több beteget rejteget. Mindenütt kinos csend, pedig vagy száz alkalmazott van a betegek segítségére.

A kert egyik árnyas útján elegáns megjelenésű, szőke asszony jött elénk. Koburg Lujza volt. Szép asszony még most is, királyi természetű s előkelő minden mozdulata. Szeretreméltóan üdvözlő kísérőmet, Pierson doktort, akiben barátját, oltalmazóját tiszteli. A hercegnőn fehér pikészoknya volt és vörös selyem blúz. Karcsu derekát fehér öv szorította össze, karjairól fehér Pompadour csüggött alá. Egyik kezében nagy csomó uiságot tartott, a másikban

pedig hosszuszőrű kutyájának zsinórját tartotta; a pompás állatot még Kóburg herceg ajándékozta a fenséges asszonynak.

A hercegnő letelepedett egy árnyas helyre. Forrón süttött a nap s ő már kora reggel kezdte sétáját. Most pihenni akar és látszólag mélyen elmerül olvasmányába. Főképp német és francia újságokat olvas. Legkedvesebb olvasmányai: a törvényszéki rovat, a társaság és a divatekkek. Sok könyvet is rendel, meghozatta Ibsent, Maupassant-t, de ezeket ki sem nyitotta. Érdeklődésének középpontja önmaga. Beszéd közben szót multjáról, foglalkozik a jövőjével és mindent a véletlenre vezet vissza. Mert a hercegnő a legnagyobb mértékben babonás. Előbbi udvarhölgyejéről a kártyavetéshez. És sok minden beteljesedett, amit a kártya jósolt; ezért most szentül hisz a kártyának. Ha beteg, akkor folytonosan pasziánszt játszik s erőt és reményt merít a kártyák járásából. Erőt és reményt a jövőre, mert a jelene eléggé kellemes. Igaz, hogy gyakran naphosszat sir és epedek azután, akié szerelme. Forró vágya, hogy sokáig éljen, hogy élvezhesse a jövő boldogságát, amelyről álmodozik.

Persze, sejtelve sines arról, hogy szerencsétlen lovagja, Mattiasch-Keglevich főhadnagy a várbörtön levegőjét már nem sokáig bírja elviselni. A főhadnagy köztudomás szerint röviddel ezelőtt póre revízióját kérelmezte, mit azonban illetékes helyen megtagadtak. E súlyos csapás miatt testileg és lelkileg annyira megrendült az egykor déleg katona, hogy most nagybetegen ápolják a várbörtön kórházában.

És Koburg Lujza hercegnő remél. A mellett csodálja és irigyli nővérét, Stefániát, aki legyőzte az akadályokat és szíve választottjának nyújtotta kezét. És Koburg Lujza erősen hiszi, hogy elkövetkezik majd az ő ideje is. Ez a remény élteti, kedvessé és vidámmá teszi, ha jól érzi magát. De ha rohamai vannak, akkor hozzáférhetetlen. Nem lát, nem hall, nem beszél ilyenkor és mégis tud mindenről, ami körülötte történik. Rettenetes, ha rájön a tépómánia. Mindent összetép ilyenkor, ami a kezébe kerül; drága csipkéket, fehérneműjét, mindent összevagdál és széttep. Aki ezt nem látta, alig hinné el, hogy milyen borzasztó ez a mánia.

Összetépni valója van elég a főhercegnőnek. Ruhárában háromszáz öltözet és hetven pár cipő van; van ezenfelül ötven selyemblúza is. Szépitőszerei nagy számmal vannak, de semmit sem használ. Nagyon kedveli az ibolyaparfumöt. Naponta legalább négyszer átöltözik. Órákig áll a tükör előtt és próbálgatja ruháit. Természete csodálatos módon átalakult. A pazarló asszonyból számitó, sőt fukar nő lett. Minden gombot és kis darab szalagot is el kell tenni a számára. Ha udvarhölgye és barátjáné, Gebauer kisasszony Dredába rándul, ad neki sok megbízást a bevásárlásra, de csakhamar elfelejti ezt s a kisasszony természetesen nem is vásárol semmit. Különbben a hercegnő, ha jól érzi magát, bálmatos ügyességgel maga alakítja át a ruháit. Varr, tűz és térdel a modell-baba előtt óráhosszat. Ezek a legszerencsésebb pillanatai. Festeni is szokott a főhercegnő s e célből külön kis műtermet rendeztek be a számára. Leginkább virágokat fest; most társalkodójának arcképét festi, aki nagy türelemmel ül neki modellt.

A hercegnő emlékezőtehetsége bálmatlarméltó. Minden apró tárgyra jól emlékezik s gyakran ad utasítást, hogy bécsi palotájának valamelyik szobájából hozzák el ezt vagy amaz a tárgyat. S ha keresés nélkül rámondják, hogy nem találták, nem engedi magát félrevezettetni.

Az intézet orvosának kis gyermekeit nagyon szereti. A saját gyermekeivel — mint maga mondja — nem törődik. Boldog, hogy megszabadult a szigorú etikett ceremóniáitól. Szentül azt hiszi, hogy jogtalanul zárva tartják, mert egészségesnek és erősnek érzi magát.

A hercegnő környezete mindent elkövet, hogy felvidítsák és állandóan szórakoztassák. Nem is olyan borzasztó tehát a hercegnő helyzete, mint azt a külvilág hiszi.

E. L.

FŐVÁROS.

Kossuth szobra és mauzoleuma.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 27.

Halmos János polgármester a főváros mai közgyűlésén válaszolt Vásonyi Vilmos interpellációjára, amely felvilágosítást kívánt a Kossuth-mauzoleum és szobor, valamint a Baththyányszobor dolgában. Megnyugvással értesültünk a polgármester válaszából, hogy nemsokára kiírják a pályázatot a mauzoleum terveire és az őszszel megindul az akció az iránt is, hogy a nemzet leírja kegyeletét a vértanu-miniszterelnök iránt. Csodálkozva halljuk azonban, hogy a polgármester a Kossuth-szobor ügyét a mauzoleum költségeitől teszi függővé, elárulván, hogy a szoboralapra begyűlt összegből akarja a város megépíttetni Kossuth Lajos síremlékét. No hát ez a határozat nagyon emlékeztet arra a frivol játékra, amelyet Magyarország büszke fővárosa a csángó- és az ezredéves millió alapítvánnyal elkövetett. Halmos János polgármesternek tudnia kell, hiszen már akkor a városi közigazgatás egyik legfontosabb ügyosztályának élén állott, hogy a közgyűlés határozata értelmében a fővárosnak kizárólag a maga költségén kell gondoskodnia a mauzoleum építéséről és ez a határozat már akkor hozott, amikor a Kossuth-szobor ügye még nem került a városi hatóság gondozása alá. E kegyeletlen határozat a főváros nagy díszpolgárának szót, akinek lánglelke avatta Pestet az ország fővárosává, megvetve ezzel Budapest mai nagyságának és fényének alapját.

Micsoda jusszon követeli most a polgármester a szoboralap egy részét a mauzoleum költségeire, oly jelentékeny részét, hogy ugyszólván elülről kellene kezdeni a gyűjtést, hogy Magyarország újjateremtőjéhez méltó szobor hirdesse a nemzet örök háláját. Talán fölemelőbb érzés, hogy a nemzet önkéntes adakozása teremtesse meg Kossuth síremlékét is, ámbar szembe helyezhetnők ezzel Deák Ferenc mauzoleumát, amely törvényben megszavazott országos költségen épült, — de ha ez volt a főváros intézőinek véleménye is, miért vállalta magára a mauzoleum létesítését. A nemzet bizonyára nélküle is tudta volna kötelességét és hamar összehozta volna annak költségeit is. De az az ötözféldezer forint, amelyről a polgármester ur említett tett, kizárólag a szoboralap javára gyűjtött és kegyeletlen eljárás, most ennek az alapnak rovására a nagylelkű adakozót játszani.

Ha csakugyan olyan szegény ez a mi büszke fővárosunk, hogy Kossuth síremlékének építésénél idegen segítségre szorul, szólítsa föl adakozásra törvényhatóságokat és tárjaföl elöttük nyitlan, őszintén, hogy nyomorúságos pénzügyi viszonyai miatt jó sokáig nem válthatja be a nemzetnek ünnepélyesen tett ígérését, meglátja, olyan gyorsan együtt lesz a mauzoleum építési költsége, amilyen gyorsaságot a főváros adminisztrációjában még nem tapasztaltunk.

Ez legalább nyílt eljárás lesz, de más célra fordítani egy kegyeletlen és hazafias gyűjtés eredményét, milyenre eredeti rendeltetése volt, nem szabad Budapest székes fővárosnak megcselekednie és csodáljuk, hogy éppen a polgármester tévedt ide, aki a hazafias érzésben, a férfias elhatározásban is mestere a polgároknak. Szeretnők hinni, hogy a polgármester urat ez egyszer emlékező tehetsége hagyta cserben és mi bizonyára nem végeztünk felesleges munkát, hogy most erre figyelmeztettük.

A polgármester válaszáról és a közgyűlésen elintézt ügyekről ezt a tudósítást közöljük:

Budapest székesfővárosi törvényhatósági bizottsága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, Márkus József főpolgármester elnöklése mellett.

Ruff Zsigmond bizottság tag indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy megkeresse a közmunkák tanácsát az iránt, hogy a fővárosnak valamely utcáját nevezzék el Munkácsy Mihályról.

Halmos János polgármester válaszolt Vásonyi Vilmosnak a multkor hozzátüntetett amaz interpellációjára, hogy mi történt a Kossuth-szobor és mauzoleum, a szabadságharc-szobor és Baththyányszobor ügyében.

Elmondta a polgármester, hogy a Kossuth-mauzoleum és szobor alapja ez idő szerint 893.385 korona és 16 fillér. Amidőn a szoboralapot a főváros 1897-ben ávette, a közgyűlés utasította a tanácsot az intézkedésre. Ez azt meg is tette s most már a pályázati főtételek meg vannak állapítva, úgy, hogy ha a közgyűlés ehhez hozzájárul, a pályázatot kihirdethetik. A szobor ügyével akkor fog behatóan foglalkozni a tanács, ha a pályázat eredménye meglesz s tudják, hogy mi a költség. A szabadságharc-szobor alapja 508.000 koronára emelkedett.

A szobor ügyével nagy bizottság foglalkozott, de döntés addig nem történhetik, amíg a helyre nézve megállapodás nincs, mert a művészeknek ehhez kell alkalmazkodniok. Az eddigelő begyűlt összeg azonban nem elégséges arra, hogy a nagy

eszméne méltó szobrot állítsanak föl. A tárgyalásokat a polgármester — mindamellett folyamatosan teszi a nyári szünetek után konkrét előterjesztést tesz.

A *Bathányi-szobor* ügyében a képzőművészeti bizottság szintén folytatott tárgyalásokat s erre vonatkozólag is a szünetek után fog a polgármester referálni.

A napirendre térve, megszavastak 1000 koronát a budapesti polgári lövész-egyesületnek, a király születése napja alkalmából rendezendő ünnepségek költségeire.

Az óbudai *Kisfaludy-Színház* anyagi támogatására megszavastak 6000 korona évi segélyt, akként, hogy 500—500 koronát utalványozzanak ki azokra a hónapokra, amelyekben a színtársaság játszik.

Szirmai-Mészáros Judit, a fővárosi községi iskolában művirágkészítő tanfolyamokat tart; a közgyűlés ennek a segélyezésére megszavazott évi 600 koronát, Havass Rezső amaz indítványának az elfogadásával, hogy az iskolákban vegyék föl a műtől készítő tanfolyamot is, mert ezzel sok szegény keresheti meg a konyerét.

A Ferenc József koronázó jubileumdíjából, a művészeti szakot illető díjak: 4000 koronát, a közgyűlés *Hegedűs László* festőművésznek ítélte oda.

A *kórházak életmódjainak* a szállítása tekintetében, a tanács azt javasolta, hogy a pályázatnak minél szabadabbra tétele érdekében engedjék meg az általános vállalkozást is, úgy, hogy a kórházakban konyhat rendezzenek be. A tárgyhoz *Mauthner Adolf*, *Schubert Sándor* és *Boross Soma* szolt, *Mauthner* az általános vállalkozást ki kívánja zarni a pályázatból. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslátát.

Tudomásul vették a tanács előterjesztését, a fővárosi kórházak 1899. évi zárószámadásáról és az 1901. évi költségvetésről s hozzájárult a költségvetés ahhoz, hogy az apolási díj 2 korona 58 fillér legyen. A számvétség kórházi osztályában továbbra is meghagyják az ott működött tizenkét napidíjast s megszavazták az ezek fizetésére szükséges 13.140 koronát.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a kórházi segéd- és alorvosok az idén még 20 koronáért kapjanak reggelit és ebédet a házikosztból; jövőre ezt az ellátást ingyen adják a segéd- és alorvosoknak.

Dr. Frenkl Sándor részére mezenézi a közgyűlés, hogy olaszországi vulkanikus iszapfürőt, ugynevezett *Fanó-gyógyító-intézetet* állítsanak. *Fenyvessy Adolf* arra hívja föl a közgyűlés figyelmét, hogy abban az esetben, ha az artzi tífúdt fölépítik, szintén rendezzenek be hasonló intézetet, de lehetőleg hazai anyagok felhasználásával.

Bejelentette az elnök, hogy a közgyűlés ma a IX. kerületi ferencvárosi római katolikus lelkészi állásra, a beadott 147 szavazatból 143 szavazattal *Kurz Vilmos* eddigi adminisztrátort választotta meg, a X. kerületi városbírói állásra pedig 142 szavazattal *Burg Ferencot*. A választás eredményét a közgyűlés elhíressel fogadta. *Burg Ferenc* azonnal letette a hivatali esküt.

Egy patikusnak az a kérelmét, hogy az V. kerület Honvéd- és Pannónia-utcsák, valamint az újpesti- és Rudolf-köpart közti területen patikát nyithasson, a közgyűlés elutasította.

Szabó M. Ferenc bizottsági tag indítványt tett az iránt, hogy a főváros tegyen kötelezővé egy füst emésztő készüléket. A közgyűlés az indítványhoz nem járult hozzá.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A Búr háború.** A Városligeti Szinkörnek, amely az Uj Szulamittal nemskára jubilálni fog, ismét kaszadarabja van. *Búr háború* a címe a ma este előadott új slágernek s felerészben ez is a *Feld* családból került ki, amennyiben *Feld Aurél* írta közösen *Zsoldos Lászlóval*, ezzel a talentumos fiatal írval, akit pompás tárcái révén ismer a közönség. Most, amikor egyéb világtörténeti események teljesen elvonták a figyelmet a kis búr nép szabadságharóiról, szinte morész vállalkozás-számba megy, hogy valaki búr darabot írjon. Am ez a vállalkozás mégis beütött, mert a *Búr háború* premiérjét zsúfolt ház nézte végig és bizton hisszük, hogy még sok telt házat fog csinálni a darab a városligeti szinkörben. A *Búr háború* meséje tulajdonképpen egy kis szerelmi történet, amely egy angol mérnök és egy búr gyáros leánya között játszódik le a boer szabadságharó közepette. Ezt a gyöngé magot azonban anyai mulatságos epizód veszi körül, hogy eszünkbe sem jut magát a darab tárgyát keresni s teljesen átengedjük magunkat, annak a nyári élvezetnek, amelynek hatása alatt az ember nem kritizál, hanem mulat amegy istenigazában. A *Búr háború* minden kelléke megvan ahhoz, hogy nagy közönséget vonzon a ligeti arénába. A mulatságos epizódokat osinos énekeszámok, harci jelenetek váltják fel s csak természetes, hogy láncolnak is a darabban a búr amazonok. Ami az előadást illeti, arról diosórettel kell megemlékeznünk. *J. Csáder Irén*, aki a búr gyárosnak egyik lányát adta, kész színésznő, kiváló kvalitásokkal. *Feld Irén* a szerelmes angol mérnök hűg játszotta mely érzéssel és sok tapert kapott szép játékaért. A mulatságos elemet *Nyáray* és *Szentes* képviselték, míg *Vida Etelka* és *Feldai Boriska* pompásan előadott énekeszámokkal érték el nagy sikert. A *Búr háború*

— a mai bemutatóból itélve — nagyon sokszor meg fogja még kacagtatni az idén a Városligeti Szinkör közönségét.

**** Fővárosi Nyári Színház.** *L. Komáromi Mariska* urnó a *Rip van Winkle* Lisbetjét játszotta ma este a Fővárosi Nyári Színházban. A szinkört zsufolásig megtöltötte a pesti és budai előkelő közönség és lelkes tapsokban adózott a vendégnek, aki művészetének minden bájjával énekelte a bájos melódiákat. Mihályinak szintén szép sikere volt. Pethesné, Krémer, Beóthy Zsiga, mint vendég és Faragó játsszotak még nagyobb szerepeket.

**** Az Országos Színész-Egyesületből.** Az Országos Színész-Egyesület ma délután rendkívüli tanácsulást tartott, amely egyuttal utolsó ülése is volt a tanácsnak az őszig. Az ülés a legsürgősebb folyó ügyeket intézte el. Ezek közt nagyobb érdeklődésre számíthat *Relle Iván pozsonyi igazgató*nak bírságügye. A tanács a pozsonyi igazgatóra, mint ismeretes, kétrendbeli bírságot rótt ki, amelyet az eddig sem fizetett. A mai ülésen a tanács záros határidőig szabott *Relle* igazgatónak a bírság kifizetésére s egyuttal felszólította igazgatói óvadékának a kiegyesztésére. Foglalkozott a tanács a *Gondos* vezetés alatt a *Nep-színház* és a *Magyar Színház* tagjaiból a nyári szünet idejére alakult társulatnak *R.-Szt.-Mihályon* tervezett előadásaival. A társulatnak koncessziója nincs s a belügyminiszter által daltársulati előadások tartására kiadni szokott engedély alapján kíván rendes színi-előadásokat rendezni. Tekintettel arra, hogy a társulat már szervezve van s így a tanács nem kívánt nehézségeket csinálni, — a nélkül, hogy ez precedensül szolgálna, — tudomásul vette a társulat szándékát, de elhatározta, hogy feliratot intéz a belügyminiszterhez azzal a kéressel, hogy a miniszter a jövőben ilyen engedélyeket ne adjon ki. A tanács ezután még több folyó ügyet intézett el.

**** A berlini színházi kiállítás.** A berlini nemzetközi színházi kiállítás, amelyről már tettünk említést, július 21-ikén nyílik meg és augusztus 19-ikéig fog eltartani. A kiállítás a *Palast-Theater*ben lesz.

**** A londoni Covent-Garden Wagner-előadása.** A londoni *Covent-Garden*-színház nagy garral hirdette az ő *Wagner*-ciklusát, amely a napokban tényleg megkezdődött. Hogy a londoni színház e ciklusának mennyi művészi érték tulajdonítandó, arra nézve jellemző a *Saturday Review* egy kritikai cikkelye, amelyet ezekről a *Wagner*-előadásokról és alatt a cím alatt ír: *A Covent-Garden szünye.* A *Rajna kincse* előadásáról, amely a ciklust megnyitotta, többek közt azt írja a londoni folyóirat zenkritikusa, hogy soha még rosszabb előadást nem látott ennél. A zenekar hallatlan rosszul játszott s a rendezés és a kiállítás is botránnyos rossz volt. Nem sokkal kedvezőbben ír a *Valkür* és a *Siegfried* előadásairól, de legsúlyosabb ítéletet mond az *istenek alkotmányáról*. Erre az előadásra egyszerűen azt mondja a londoni lap kritikus, hogy utálatos volt. A cikk végre nekítámad az igazgatóságnak, amely — harminchárom százelek osztaletot fizet a részvényeseknek.

**** Uj színházak Münchenben.** Münchenben egyszerre két új színház is épül. Az egyik, a *Neues Schauspielhaus* kisebb luxusszínház lesz összesen nyolcszáz ülőhelyvel, a másik a *Prinz-Regent-Theater* orosz-száz nézőre épül s különösen *Wagner*-operákat fognak benne előadni.

MŰVÉSZET.

□ **Magyar szobrászok kitüntetése a párisi világkiállításon.** A magyar festőket kudarc érte a párisi világkiállításon: egyikük sem kapott nagy aranyérmét, hármuknak kis aranyéremmel kellett beérniök. Azt hittük, hogy a világkiállítás zsürije talán a magyar szobrászok számára tartogatja ezt a nagy kitüntetést. De a magyar szobrászok épp oly kudarcot vallottak, mint festő-honfitársaik. Nagy érmet egyikük sem kapott. Második díjjal tüntette ki a zsüri *Fadrusz Jánost*, *Zala Györgyöt* és *Stróbl Alajost*. Harmadik díjat *Róna József* és *Sennyey Károly* kapott.

□ **Allandó művásár.** A *Képzőművészeti Társulat* által rendezett allandó művásár már megnyitott s a közönségnek naponként rendelkezésre áll reggeli 9 órától esti 6 óráig. A művásár díjtalanul tekinthető meg.

TÖRVÉNSZÉK.

§§ **Merénylő férj.** *Horváth János*, nyergesfalusi lakos, örökös viszálykodásban élt feleségével és anyósával, akik szemrehányással illeték rossz erkölcsi miatt. A mult évben, mikor egy újabb lopás után a vizsgálati fogságból hazatért, felesége és anyósa nem fogadták a legszívesebben. E miatt elkeseredett és néhány nap múlva a fővárosba ment munkát keresni. Fáradozása azonban nem vezetett eredményre, mire elkeseredésben elhatározta, hogy öngyilkosságot követ el. A tervezett öngyilkosság helyett azonban hazautazott, hogy megkérlelje a feleségét. Mikor lakására ért, felesége még a nyiban volt. *Horváth*

arra kérte, hogy menjen vele Völösejre, hátha ott kaphat valami munkát. Az asszony felkelt és felöltözött. Ekkor azonban észrevehette, hogy mit forral magában férje, mert remegve az ajtó felé húzódt. Amint ezt *Horváth* meglátta, hirtelen átkarolta nejét és az előrtant revolverrel kétszer rálőtt, majd önmagára sülötötte a fegyvert, de a kapott sebekből mindketten kigyógyultak. A komáromi törvényszék előtt a kir. ügyész gyilkosság kísérletének a vádját emelte elene, de a bíróság szándékos emberölés kísérletének minősítette az esetet és három évi fegyháza sújtotta. Ezt az ítéletet helybenhagyta a győri tábla is. A kiria harmadik büntető tanácsa azonban Tóth Gerő bíró előadásában, ma a büntelést öt évi fegyháza emelte föl.

Felmentés.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 27.

Nyuly Mihály bűnügyében ma hozta meg fölmentő ítéletét a budapesti törvényszék. A tárgyalás elején a törvényszék kihirdette az esküdtszék elé terjesztendő kérdéseket. Ezek a kérdések a következők:

1. Bűnös-e *Nyuly Mihály* abban, hogy dr. *Horváth István* ölési szándékkal, de a nélkül, hogy szándékát előre megfontolta volna, revolverrel úgy megsebesítette, hogy annak következtében dr. *Horváth* meghalt, ha igen.
2. vajjon a szándéka a dr. *Horváth István*nal való szóváltás, dulakodás avagy a hosszú pereskedéstől támadt igazatlansága okozta erős fölindulásában keletkezett-e? Ha igen.
3. érős fölindulását az okozta-e, hogy dr. *Horváth István* torkon ragadta őt s becsülésben súlyosan megsértette?

A kérdések felolvasása után a perbeszédre került a sor.

Dr. Sélley Barnabás királyi ügyész avval kezdte rövid vádbeszédét hogy *Nyuly* a csatazajban tanulta meg a fegyverrel való bánást és jól tanulta meg, mert mindenik golyója, amelyet dr. *Horváth István*ra lőtt, talált. De bizonyos briganti érzést is hozott magával *Nyuly* Olaszországból, leszámolni az ellenfelel rövid uton, a törvény megkerülésével. Az ügyész ezután rátér magára az esetre s azt vitatja, hogy rászolgált a marasztali verdiktre.

Dr. Vaisz Sándor, az a kiváló kriminálista, aki osodálatos ügyességgel és tudással építette fel már a tárgyalás folyamán a védelem erősségeit, nagyhatású védőbeszéddel felelt az ügyész előterjesztésére.

Beszédét azzal kezdte, hogy a vádott ügyvédet őlt s most mégis akadt ügyvéd, aki azt mondja, hogy a vádoltat nem lehet büntetni. Jól tudja, hogy kartársai azt fogják mondani: Hódó mihi, oras tibi. De ő azért teljesíti védői kötelességét, mert érzi, hogy igaz ügyet véd. Szerinte *Nyuly Mihály* ártatlan. Ő nem azonosítja az ügyvédi kart az elhunytal, neki kötelessége e pillanatban elhunyt kartársra, mint ember felől az igazat megmondani. *Nyuly* minden téren szemben találtá magával *Horváthot*, ő volt az egyik démonja, a másik *Tetteyné*. *Horváth* nemcsak mint ellenfelelnek ügyvédjé tettelehenné az ő igazának érvényesülését, de még mint tanu is szerepet ellenében a polgári pöröknel. Így aztán létrejött szegény *Nyuly Mihály* rovására a sok res judicata. Amde res judicata volt az első *Dreyfus-pör*, res judicata a második *Dreyfus-pör* is. De azért önknek mégis megvan a véleménye e pör felől. *Nyuly* is így volt ellenfelelvel. Valóságos titáni küzdés volt ez, noha titáni harcokat nem voltak. Nem csoda, ha aztán a vörigraklatot *Nyuly* akarta tudni, hogy ki hát az a *Horváth István*, aki oly végzetes szerepet játszik az ő életének történetében. Pedig a vádoltat a legnemesebb ösztönök kergették a bűnbe. Ő maga nem volt közvetlenül érdekelve; őt a testvére iránt érzett meleg szeretet tette annyira elkeseredett. Ezzel a zaklatott kedéllyel megy a vádott felkeresni életének megrontóját. Ez visszautasítja a nála kérő szózatalt jelentkező aggrastányt. Ebből szemrehányás, kölcsönös inzultus fejlődik és ezzel kész a katasztrófa. A vádolt lótt négyezer, mint egy bolond ember, azt sem tudta, mit csinál. Ha tiz történeve lett volna, mind a tizet kilötte volna. Felzigatta őt a rekonradadás. Ez pedig tény. A vádolt azóta torkont, pedig azelőtt tenorhangon énekel. A torkonragadás óta elvesztette hangját és a börtönben is orvosok kezeltek.

Korunk joiszava a jog, törvény és igazság. Ez a három szó egymás mellett nem pleonazmus, mind a háromnak megvan a külön jelentősége. Summum jus, summa injuria. A végtelenségig vitt törvény maga az igazságtalanság. Ezt ne feledjük az esküdt urak. A vádolt nem hencogésból iltte meg ellenségét, hanem azért, mert a vére forrongott. Esküdt urak, nekünk egy új korszak nyílt meg, az igazság korszaka. Hozzuk tehát őszhangba a lelkiismeretet az igazsággal. Az öreg vitéz kamotát inzultáltak, fojtogatták, bizonyára életében először. És fojtogatta őt az, aki egész életét megmérgezte. Csoda-e, ha végtelkre ragadtatta magát? Lótt, de tessék elhinni, hogy ő nem tudta akkor, hogy ember őt. Kolduini jött az agg vitéz, holott követelnie lett volna joga és a hazúr a vendéget legazemberezi. E peroben már *Nyuly* nem volt szabad akaratanak ura. Esküdt urak, öntsének az öreg emberbe uj lelket, ne bélyegessék meg őt, családát és ártatlan gyermekeit. A vége ugys csak koldusbot. Kéri a vádolt felmentését.

A védő beszédét a közönség lelkesen megéljenzte és megtapsolta.

Dr. Sélley ügyész válaszában kiemeli, hogy a védő csak a brutális teljes klasszifikációjával szorult

KÜLÖNFÉLÉK.

Alkonyat.

Szeretem az alkonyodó napot,
Halványuló fényét szeretem,
Ebben a szép, bucsuzó sugárban
Tükröződik az én életem.

Mint e fény a virágos mezőkél,
Abrándomtól úgy bucsuzom én,
Mecseskóloom szívem sugarával,
Mielőtt az éjjel int felém.

Herzeg János.

† **A milliórdos palotája.** Long Islandon, a newyorki előkelő világ elegáns nyaralóhelyén, most Clarence Mackay milliórdos palotája a beszélgetés tárgya. Ez a palota Long Island legmagasabb pontján fekszik kilátással a Westley halomra és a tengerre. A palota építése nyolc millióba került s felavatása zártkörű társaság részvételével fog megtörténni, amelyben a legkisebb ur is milliomo lesz. Óriási jószág veszi körül egyébként a palotát, több mint húszez acronyi föld, amelyen azelőtt régi módi tanyák voltak. A tanyaházakat lerombolták s a földet szépen nivellálták. A talaj megdolgozása maga háromszáz ezer dollarba került. Egy parcellán azelőtt temető volt, azt más helyre szállították el. A gazdasági épületek és az istállók nagy távolságban vannak a palotától, amelylyel telefon utján érintkeznek.

† **A gólya és az oroszlan.** Ez nem vidám aesopusi mese, hanem harc asabb dolog. A Természet című lap utolsó száma írja: Egy vidéki állatkertben öt egészen fiatal oroszlan volt dresszura alatt. Az állatkertben egy gólya is élt s kísérleteket tettek, hogyan viselné magát a gólya az oroszlanokkal szemben. A kísérlet megörté. A gólyát nagy ketreche zárták, ahol az oroszlanokat szokták rendszeren idomítani. Csakhamar otthonosan érezte magát a ketrechen, s méltóságteljesen sétált föl s alá. Ekkor bebocsátották a legfiatalabb oroszlan. Az első pillanatban meghökken a furcsa vöröslábu, vöröscsőrű madár látára, de nemsokára felülkerekedett benne a macskatermészet, s lassan csuszva közeledett a gólya felé. A gólya szintén megiepedt, mikor az oroszlant megpillantotta, s nyakát felborzolva elkezdett kelepelni. Az oroszlan a furcsa hangok hallatára megállt, de egy pillanat múlva már ismét csuszni kezdett vélt zsákmánya felé. A gólya, mikor látta, hogy a kelepelés mitem használ, kiterjesztette szárnyait s előre nyújtott nyakkal várta a támadást. Mikor az oroszlan körülbelül két lépésnyire ért, a gólya felugrott s csőrével hatalmasan az oroszlan hátára csapott. Az oroszlan megrökönyödve felugrott, s a másik pillá-

natban már a ketreco tulsó szögletéből vetett nagyon tisztelőteljes pillantásokat a gólya felé. A gólya pedig ismét büszkén sétált föl s alá. Ekkor bebocsátották a másik oroszlant. Ugyanaz az elképedés, tollborzolás, de az oroszlan már hátulról akarta ellenét megtámadni. De a gólya is szemmel tartotta az oroszlant, s rettenetesen vadalkozott feléje csőrével. Egyszerre csak kiterjesztette szárnyát, egy ugrás s az oroszlan követte az előbbi példáját. Így ment ez végig. Utóljára bocsátották be a legidősebb oroszlant; ez kétszer próbált szerenését, mind a kétszer egyforma eredménnyel. Másnap megismételték a kísérletet, de csak két oroszlan batorkodott hatalmas csapásokat szerezni a hátára. Harmadnap már a gólya teljesen ura volt a helyzetnek s méltóságteljesen sétált az oroszlanok közt; az oroszlanok többé nem merték megtámadni s csak kello távolból kísérték aggodalmas tekintetökkel.

† **Régi magyar asszonyok.** Károly János székesfehérvári nagyrépost „Fejérvármege közönsége” című munkájában két régi magyar asszonyról olvashatók érdekes jellemzések. Az igazi magyar asszonyok közül valók, akik számára meg kellett csinálni a „kardos” jelzőt. Az egyik Fiáth Zsófia, Daróczy István mostani székesfehérvári törvényszéki elnök özanyja. Férfias vaskaratát és törhetetlen erélyét legjobban jellemzi végrendeletének következő sorai:

Isten, világ tudja, hogy szerény, istenben boldogult uram midőn elvett, husz forintnál többet nem láttam, két esztendő múlva pedig minden jószágunkat elfoglalták, úgy, hogy érdekes pénzzel kellett hozzájutnom, azon pénzt se találtam volna, mivel akkor török háboru lévén, ugymint 1718. esztendőben, hanem atyámtól jutott r.szét kölöttem, aztán sürt, bort árultam éjjel-nappal, kenyeret eladni süöttem, élelt két fülű fazekakkal, főztem és garas számla eladtam. Borral, vajjal, sajttal Nándorférvárra kereskedtem és látván szükségemet, oly soványan életem, hogy a kávé alját megszáritottam s ötször hatszor is arról ittam és valaminek hasznát láttam, kereskedtem úgy, hogy éjjeli-nappali fáradsággal életem. Ha kuruk gyűttek, sokszor háromszor-négyzer is főztem és a ruhának legalábbva ójában jártam, csak hogy gyermekeimnek jövedelgy keressek. Uram halála után megmutattam, hogy harom annyit is szőrtöttem.

Hanem érte az uri módit is. 1744-ben írának, hogy „a táblára hat lovon jöjjen fel... az kocsinak és lufajtárnak egyaránt való ruhájuk legyen.” A másik ilyen hős asszony Barkóczy Borbála grófnő, gróf Cziráky József hitvese. Ferje Prága ostrománál esett el. Az elhalt férj birtokaiba idegenek ültek be, Borbála grófnő maga vezeti a kenyeri gazdaságot, ő osztotta ki a parancsot, ügyelt az aratásra, kaszálásra és nyomtatásra. Anyja volt a cselédeknek. Korán kelt: magára vette a ködmönt, kiment az istállóba és soha fejle a teheneket. Aztán egyszer felfegyve-

reste cselédeit vasvillákkal és vezette a szomszéd faluba Czirakra és a vasvillás brachiummal kiverte a Bezerédyeket a kuriából.

† **A csizma.** A Giorno című olasz újság hosszasan ír arról, hogyan választanak Dél-Olaszországban. Egy-két jellemző eset közül ime a következő X. városka alprefektusánál megjelenik Gomma professzor központi jelölt, a miniszter pártfogoltja.

— Ó professor ur, milyen szerenose! Nemde, ó exoellenciájának barátja!

— Több annál.

— Tehát rokona? — s az alprefektus megbor-zong a mély tisztelet érzéséért.

— Az éppen nem — folytatja a jelölt — hanem legidősebb fiának a földrajzi tanára vagyok.

Aztán emondja, hogy arról a vidékről való és sokat számíthat rokonai össekkötéseire. Majd szóba kerülnek a választási költségek. Lesz tizenkét-ezer lira.

— Ó az nem elég — mondja az alprefektus, itt huszonöt lirás kötelevényekhez vannak hozzá-szokva az emberek, öt lírát már nem fogadnak el. De ha hamarabb méltóztatott volna fellépni, akkor meg lehetett volna próbálni a csizmával.

— A csizmával?

— Igenis, a csizmával. Hát arról még nem méltóztatott hallani? Kérem, a választás előtt a választók megkapják az egyik csizmat, s ha a jelölt szeren-osenen győz, akkor megkapják a másikat.

† **Szelleme tanyája.** A párisi rendőrséget megfoghatatlan eset foglalkoztatja. A rue de Bourgogne 51-dik számú házában a lakók már mult október óta éjjelenként gyerekirásit, jajgatást és sikoltozást hallanak és mindegyik nem tudták felfedezni, hogy honnan jönnek ezek a hangok. Legelőször az emlitett ház hatodik emeletén lakó hatvan éves Barou asszony lett figyelmes a hangokra és pár hét előtt névtelen levélben értesítette a kerületi rendőrfőnököt észrevételeiről. Levélben leírja, hogy nemcsak egy kintzot gyermek hangjait szokta hallani, hanem néha egész szavak hatnak el füléig, mint például: — Mama, mama megégetsz. — Jaj a lábam! — Egyszer pedig egy haragos női hang felelt a gyermek ordítására. — Mikor fogsz már megdögleni? A kerületi rendőrfőnök egy titkos-rendőrt küldött a rue de Bourgogne-ba, hogy kutassa ki, mi igaz a feljelentet dolgokból. A titkos rendőr kérdésozködött a ház mesternél, a házban lévő boltosoknál és a lakóknál és mindenütt az elmondott tények megerősítést kapta. Egy este elment Barou asszony lakására, ahol több órai várakozás után maga is hallott szivtépő gyermeksikoltozást. A hangok a szemben lévő épület hatodik emeletéről látszottak érkezni. A szemben lévő házban pedig nem

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(32)

— EN VERVS FORTIS QVI FREGIT VINCULA MORTIS — betűzte Stelio Effrena egy boltivrről, amely a foltámadás mozaikja alatt ékeskedik. — Tudod-e, hogy itt Velencében esett meg Wagner Rikárd első párbeszede a halállal, mintegy husz évvel ezelött, a *Tristán* megszületése idejében? Heves szenvedélytől fölemészte Velencébe jött, hogy itt csöndesen meghaljon. És itt alkotta meg azt a szédítő második felvonást, amely valóságos himnusa az örök éjszakának. Most ime visszavezette őt ide a végzet. Mintha el volna határova, hogy itt érje őt a vég, akár Claudio Monteverdét. Ez a Velence tele van végtelen, meghatározhatatlan zenei vágygyal. Itt minden zaj kifejezésteljes szóvá alakul át. Hallgasd csak!

A vihar tombolására a vízből és kőből épített város fölesendült, mint az orgona. Susogás és dördülés zöngött össze, mint egy könyörgő khorális, mely ritmikusan emelkedik s esik.

— Nem érzed-e ki ebből a panaszos karénekből a dallam vonalait? Hallgasd csak!

Kiszálltak a csónakból, előre mentek a callé-ken, hidról hidra. Steliót az ösztöne vezette egy messzi ház felé, amely messziről idevilágított, valahányszor felvillant a villám.

— Hallgasd csak! Egy dallam-témát hallok ki a viharból. El-elvész, ki s kitor újra, do nem tud kifejezni... Nem hallod?

— Nekem nem adatott meghallani azt, amit te hallasz — szólt az aszkéta ama lángészhez. —

Megvárom, amíg te szóval tolmácsolhatod nekem azt, amit a Természet mondott.

— Oh, ha vissza lehetne adni a dallamnak az ő természetes egyszerűségét, veszületett tökéletességét, isteni ártatlanságát! Ha elevenen lehetne kiemelni örök forrásából, a Természet ősi misztériumból, magából a világegyetem lelkéből! Nem gondolkodtál soha ama mithoszról, amely Kasszandra gyermekkoráról szól? Hallgasd csak: egy éjszaka ott hagyták őt Apolló templomában. Reggel a márványon elterülve találták, egy kígyó övezte körül és a fülét nyaldosta. Attól fogva megértette mindazokat a szokat, amik széjjelzseródnak a levegőben; ősmerte a világ összes dallamait. Ennek a jónőnek hatalma zenei hatalom volt. Az Apolló erényeinek egy része átszármaszott azokba a költőkbe, akik közreműködtek a tragikus khorus megteremtésében. E költők egyike azzal dísekedett, hogy megérti a madarak szavát. Egy másik a szellőkkel beszélt. Volt köztük egy, aki a tenger nyelvén értett. Nem egyszer álmodtam, hogy ott fekszem a márványpadmalyon s körém tekerző-zőt ama kígyó!... Tudod-e Daniele, jó volna, ha a mithosz megújulna, hogy új művészetet lehessen teremteni.

Hévvél, nekimelegedve beszélt.

— Sohasem gondolkoztál azon, hogy minő lehetne annak az ódanak zenéje, amelyet a khorus énekel az *Edipus király*-ban, midőn Jokaszte rémülten elszalad és Lájosz fiát még egy végső remény biztatja?

— Te tán újra fel akarod vinni a szinpadra a khorust?

— Oh dehogya! Nem akarok föléleszteni egy ősi formát. Új formát akarok kitalálni, csak ösztönökre hallgatva, csak fajom géniusának engedve, ahogy a görögök eselekedtek, midőn drámájuknak utánozhatatlan, szép palotáját megépíteték. Azóta széjjelvált egymástól a zene, a költészet és a tánc; az első kettő magasabbrendű kifejezések felé tört és úgy fejlődött, a harmadik elbukott. A Szó minden olyan művészetnek az

alapja, amely tökéletessége felé tör. Hiszed-e, hogy a Wagner-dramában érvényre jut a Szó joga és jelentősége? Es nem érzed-e, hogy benne a zene elveszti ősi tisztaságát, mert gyakran függ a Zenétől távol álló előadási módoktól? Wagner Rikárd, az bizonyos, érzi ezt a hibát és maga is bevallja a barátainak.

— Majdnem minden, amit mondottál, ujnak hat nekem — szólt Daniele Gláuro — s mégis lelkesít engem. Te tehát nem akarnád összevegyíteni ezt a három rokon-művészetet, hanem csak egymás mellé fűznéd őket egy szuverén eszmével?

— Oh Daniele, miképpen adjam meg neked képét annak a műnek, amely bennem él? — szólt Stelio Effrena. Kemények és gépiesek a szavak, amelyekbe te az én eszmémek le akarod fordítani... Nem, nem... Miképpen közöljem veled azt az életet és a végtelenül illó fluidumot, amely bennem lüktet?

A Rialto lépcsőjéhez érkeztek. Stelio gyorsan fölhalt a lépcsőkön s a hid ivének magasságában a korláthoz támaszkodva várta barátját. A szél szörnyen zugott.

— Lehetetlen itt maradni — szólt Daniele Gláuro. — Elvisz innen a szél.

— Hát menj lejjebb. Majd utánad jöyök egy pillanat múlva — válaszolt a mester s szemeit elfödve a tenyerével, figyelmesen hallgatta a vihar hangjait.

A századok megmerevedett s rendületlen palotái közt nagyszerű játékot csapott a vihar, amely most urrá lett a város felett. Eltűnt az emberek nyája, egy óriás temetőnek hatott Velence. Az egész világ melankóliája belenyilallott a költőbe.

— Oh, most megkaptalak! — kiáltott fel gyönyörűségében a költő.

Hirtelenül világosan megértette ama dallamok tiszta vonalát, most már az óv lett az, halhatatlanná lett az ő lelkeben s a világ számára. Minden élő dolozok között most ezt tar-

KÖZGAZDASÁG.

Inar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank ma bizottsági ülést tartott, amely előkészítette a főtanács holnapai ülést. **Téli kikötők építése.** Pozsonyban jelentik, hogy fejlődésére való tekintettel mindinkább szükségesnek mutatkozik, hogy a tati zord idő és a jégzajlások beálltával a hajók menhelyeket és a nevezetesebb pontokon forgalmi célokra alkalmas kikötőket is találjanak. Darányi földmívelésügyi miniszter a pozsonyi teli kikötő munkálatainak gyorsítását elrendelte. A kikötő 260 járóúti elhelyezésére szolgál, a kikötő-partja vasuti vágányokkal épülne. Eddig a földmunkálatok és a kotrás egy része befejeztetett. A mű két év múlva lesz készen s egy millióra költségeteltet. Ugyancsak Komáromban épül teli kikötő 250-300 hajó befogadására. A város 700 méter hosszú rakodópartra épít. Érdekes kotrasi munkálatok folynak a Lágymányoson, amely szintén teli kikötőül tervezetik 38 gőzös és 70 uszlyahajó befogadására. Munkába vették a zimonyi teli kikötőt, mely az alsó Dunának legnagyobb teli kikötő állomása lesz 360 hajóra tervezve. A tassi, szegszárdi, sugovici, baracsaki teli kikötőknek céljakra való elkészítése szintén serény munka alatt van. Elkészült a pancsovai, ó-becsei, északi kikötő és a gáti menhely. Mindezzel Darányi földmívelésügyi miniszter azt célozta, hogy a vízi forgalom éppen abban az időben, midőn a Duna mentén a szárazulat a forgalom lebonyolítását hátráltatja, ne legyen korlátozva.

Fizetésektelemiségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelemiségeket jelenti: *Stoczek és Oberhofer kereskedőcég Pozsony, Urosevic Bosidar kereskedő Zimony, Braun Rudolf kereskedő Leitmeritz, Semayer József kereskedő Szeged, Hoffmann Sándor kereskedő Sármeg, Eisner Lipót papirkereskedő Olmütz.*

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi június 27. Készlet 802 darab. Érkezett 843 darab. Összesen 1645 darab. — Eladott 782 darab, Maradt 863 darab. — *Napi árak:* 120-180 kgr. sulyban 86-92 koronáig, 220-280 kgr. sulyban 88-94 koronáig, 320-380 kgr. sulyban 88-94 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilos 84-90 — koronáig, Malac — koroná 100 kilónként. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, június 27.
A malmoknak a vásárlástól való tartózkodása következtében a forgalom csendes volt. Forgalomba került 22,000 métermáza buza 15 fillérral alacsonyabb áron. Rozsban a forgalom csekély volt és az árak 5 fillérral esőkentek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80-5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 900 mm. 79-5 k. 8 K. 20 f., 700 mm. 79-5 k. 8 K. 15 f., 110 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 75-5 k. 8 K. 19 f., 190 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 75 k. 7 K. 75 f.
Makói: 2200 mm. 77 k. 8 K. 10 f.
Marosi: 300 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 260 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 85 f.
Pestmegyevidéki: 900 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 99 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 82 1/2 f. sárga, 1000 mm. 77-5 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 76-5 k. 7 K. 60 f. sárga, 360 mm. 76-5 k. 7 K. 40 f. hibás, 100 mm. 74-5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 80 fillér.

Szerbiai: 3000 mm. 75-5 k. 7 K. 05 f.
Raktár b 61: 800 mm. 77 k. 8 K. — f., 2000 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 70 f.
Mind 3 hónapra.
Zab: 200 mm. 5 K. 30 f., 100 mm. 5 K. 22 1/2 f.
Rozs: 150 mm. 6 K. 55 f.
Készpénzfizetés mellett.

A keszaru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	kilós	100 kilogramm ár		kilós	100 kilogramm ár	
		R-től	R-ig		R-től	R-ig
iszavidéki	6	7,40	7,50	79	7,70	8,05
"	7	7,50	7,65	80	7,80	8,10
"	7	7,00	7,80	81	7,65	8,20
"	7	7,65	8,10	—	—	—
fehértanyai	6	7,40	7,45	79	7,60	7,95
"	7	7,45	7,70	80	7,65	8,05
"	7	7,10	7,75	81	7,65	8,15
"	7	7,65	7,85	—	—	—
pestvidéki	6	7,25	7,40	79	7,50	7,90
"	7	7,40	7,60	80	7,75	7,95
"	7	7,35	7,85	81	7,65	8,10
"	7	7,40	8,10	—	—	—
bánási	6	7,30	7,40	79	—	—
"	7	7,35	7,65	80	—	—
"	7	7,45	7,85	81	—	—
"	7	7,45	7,85	—	—	—
bácska	6	7,25	7,35	79	—	—
"	7	7,25	7,35	—	—	—
"	7	7,40	7,65	—	—	—
"	7	7,50	7,85	—	—	—

Egyéb gabonafélék		kilós	100 kilogramm ár	
			R-től	R-ig
Rozs	uj előrendű	—	6,60	6,80
"	előrendű	—	6,45	6,60
Arpa	lakarmány	—	5,90	6,10
"	égetni való	—	5,00	5,20
Zab	előfőzésre való	—	5,45	5,65
Tengeri	6 búsácsi	—	5,30	5,50
"	6 m. szent	—	6,65	6,70
Repece	uj káposzta	—	—	—
"	bánási	—	—	—
Köles		—	6,00	6,30

A határidőslet folyamán a következő kötések történetek:

Buza júniusra	0.—
Buza októberre	8.06—8.03—8.04—8.07—8.09
Rozs júniusra	—
Rozs októberre	6.88—6.85—6.87—6.83—6.84
Zab júniusra	—
Zab októberre	5.18—5.20—5.18
Tengeri májusra (1901.)	4.89—4.88
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.62—5.63—5.61
Tengeri augusztusra	5.69—5.67
Repece augusztusra	—

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza júniusra	—	pénz	—	áru
Buza októberre	7.96	—	7.97	—
Rozs júniusra	—	—	—	—
Rozs októberre	6.82	—	6.83	—
Tengeri júliusra	5.62	—	5.63	—
Tengeri augusztusra	5.69	—	5.70	—
Tengeri májusra (1901.)	4.88	—	4.89	—
Zab júniusra	—	—	—	—
Zab októberre	5.18	—	5.19	—
Repece augusztusra	13.50	—	13.55	—

Déltűn fél 5 órakor zárul:

Buza júniusra	—	—	—	—
Buza októberre	7.93	—	7.94	—
Rozs májusra	—	—	—	—
Rozs októberre	6.80	—	6.81	—
Zab májusra	—	—	—	—
Zab októberre	5.17	—	5.18	—
Tengeri júliusra	5.63	—	5.69	—
Repece augusztusra	—	—	—	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde kezdete nem követte a külföldi zárlatok szilárd irányzatát, sőt befolyásolva realizációk által, amelyek kizárólag államvasutakban történtek, inkább gyenge álláspontot foglalt el. Az előzárlat azonban arbitrage-vételek által javult.

A helyi piac előtőzsdén csaknem teljesen szünetelt, ami, tekintettel a holt időnyre, nem feltűnő.

A déli tőzsde többszöri ingadozás után, melyet gyengébb berlini jelentések okoztak, szilárdan zárult, lényegesebb változások nélkül. A helyi piac inkább gyengébb volt mondható. Forgalomban a két vasut részesedett 1-2 koronával alacsonyabb árak mellett.

A valutapiac ingadozó.
Az előtőzsde változatlan.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 728.—728.50. Osztrák hitelrészvény 695.50—697.—. Osztrák-Magyar államvasut 672.50—676.—. Közuti vasut 618.—.—.—. korona.

A déli tőzsde: változatlan.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 727.—728.50. Osztrák hitelrészvény 695.25—697.50. Osztrák-magyar államvasut 674.50—676.—. Rimamurányi 560.—563. Közuti vasut 617.50—618.—. korona.

Forgalomban került: Kereskedelmi bank részvény 2630. Magyar általános takarékpénztár részvény 555. Salgótarjáni közszékhely részvény 635—634. Városi villamos vasut részvény 313 korona arfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 696.50, Magyar hitelrészvény 727.—. Leszámitoló bank részvény 470.—. Rimamurányi vasmű 62.—. Osztrák-magyar államvasut 673.50, Közuti vasut 617.—. Villamos vasut 314.— korona arfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

Pénz	Arny	Pénz	Arny
100 koronán	100 koronán	100 koronán	100 koronán
Magyar gyerekmenny-kölcsön (200 K)	168.—	154.—	—
Magyar repülőgépvény 4000	98.16	98.98	—
Horv.-slav. repülőgépvény 4000	96.—	96.75	—
Magyar földhórnent. 4000	91.—	92.—	—
Horv.-slav. földhórnent. 4000	92.—	92.80	—
Tissai sorozatgy 4000	139.—	140.—	—

b) Osztrák Államadósság.

Koronáladósság 4000	97.—	97.50
1860-as sorozatgy 4000	136.—	132.—
1860-as sorozatgy (1000 K) 4000	134.00	135.00
1860-as sorozatgy 4000	139.—	140.—

c) Idegen Államadósság.

Ezer 100 frankos sorozatgy 4000	77.—	78.—
---------------------------------	------	------

II. Más kölcsönök.

Budapesti fővárosi kölcsön 4000	91.50	91.50
Budapesti fővárosi kölcsön 4000	92.—	92.—
Budapesti fővárosi kölcsön 4000	92.50	94.—

IV. Elsőbbségi kötvények.

Folyamlatos és legerősebbek	90.—	90.—
Magyar-germán I. kölcsön 4000	104.—	106.—
Berlini kölcsön 4000	100.25	101.25

lakik senki, s ott a földmívelésügyi minisztérium hivatalai vannak. Pár nap óta az egész tükös rendőrség mozgósítva van. Összeirták az 51. ház lakóinak nevét, átkutatták az összes lakásokat, megvizsgálták a házban lakó összes gyermekeket, de még eddig semmi felvilágosító nyomon nem akadtak. A vizsgálatot aztán az egész környékre kiterjesztették, de szintén minden eredmény nélkül. A gyermek fájdalomkiáltásai pedig még mindig ijesztik az 51. számú ház lakóit.

† A színházlátogató joga. A párisi polgári bíróságnak érdekes kérdésben volt alkalma dönteni a minap. A kérdés az volt, vajjon egy színházi jegy megváltásával föltétlenül jussa van-e ahhoz is valakinek, hogy az előadást a helyéről láthassa is. Egy Leon M. nevű hawaii kereskedő az érdem, hogy a bíróság dönthetett ebben az elvi kérdésben, amennyiben kártérítési pört indított a párisi Variété színház ellen, mert egy harminchat frankos oldalpályából nem kísérhette figyelemmel a „Belle Hélène” előadását, s mivel más helyet nem akartak adni neki, el kellett tőznie. Követelte tehát a harminchat franknak a megtérítését, azonkívül 200 frank kártérítést. Hanem a bíróság visszautasította a panaszát és kereken kijelentette, hogy a jegy pusztán megváltásával nem jár az a jog is, hogy a színpadon történő dolgoknak is tanuja lehessen a jegy tulajdonosa. A megokolás szerint ugyan a színházi helyeknek bérletére a polgári törvénykönyvnek a bérleti szerződésre vonatkozó általános elvei és határozatai alá esnek, mivel azonban a jegyváltó, ámbár nem figyelemzették is, a megváltott helynek megvizsgálását elmulasztotta, a következményekért magának felelős. Különbösen is ismeretes, hogy egy ár mellett nem minden helynek és páholynak van ugyanaz az előnye, sőt a proscenium páholyoktól az előadás jó része nem is látható s azokat egészen „más okokból” kedvelik stb. Mindezekből az okokból M. urnak nemcsak hogy a harminchat frankról, hanem mindenféle kártérítésről is le kellett mondania.

† Ibojyák. Érdekes szikladarabokat küldött, mint az Ellenzék írja, dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár a kolozsvári botanikus kertnek. A magas Tátra sziklái különösen, a felkai és a tarpatikai völgyben terem ez a moszat, mely pompás ibolyailatot terjeszt. Az ilyen kövekből gyűjtött most Istvánffy professzor egy pár mázsára való, s ezekből a botanikus kertben egy nagy sziklát fognak alkotni. Ez a vörös téglához hasonló bevonással megfestett szikla kiváló érdekessége lesz a kertnek, mert ez a moszat, tudniillik a Trezstepohlia Jolithus, a botanikus kertekben csak igen ritkán találhatók.

totta a legelevenebbnek. Szinte látta, mint emelkedik ki a szifonizáló tengerből és mint tör ezer alakban a tőkeletesebb felé.

— Daniele, Daniele! Megvan!
Egnek emelte a szemét, s látta a kristályos égen az első csillagokat s megérezte azt a magas csöndet, amelyben azok rezegtek. Messziországok fölé elboruló éghajlásokat látott lelkével: forgószél sodorta a homokot, fa, víz és por leugrott-libeggett. Ez tán a bibliai sivatag, a száloni öböl olajberke, a nilusi Memfis mellett, a szomjas Argolisz. Más képek táruáltak eléje. Szinte tartott attól, hogy elveszít, amit már egyszer megtalált! Óriás erőfeszítéssel lezárta emlékezőtehetségének kapuit. Egy embert látott odalenn egy pillér árnyékában, hallotta a gázlágnak kis pukkanását, amidőn meggyújtották. Argodalmos gyorsasággal jegyezte föl jegyzőkönyvébe a lámpa fényénél a megragadott dallam témáját, abba az öt vonalba bele írta az elemek zsongó beszédét.

— Ez a csudák napja! — szólta Daniele Glauco, amikor lesietett hozzá a mester. — Oh bár a természet mindvégig így dédelgetne téged testvér!

— Gyerünk, gyerünk — szólta Stelio karonfogva a barátját, gyermekes örömben uszva. — Szükségét érzem annak, hogy szaladjak, hogy rohanjak, futkározzam.

Magával vonszolta őt a calléken át a San Giovanni Elemosinario felé. Magában ismételtette annak a három templomnak a nevét, amelyek mellett el kellett haladniuk, hogy elérjenek amaz elhagyott házhöz, amely olykor megcsillant a villám fényében.

És végsőszaladt a költő elméjén nagy művének képe, összes részleteivel, színeivel, hangjaival. Képeletében látta már a Janikuluszon a márvány-színházat, a szépség és igazság által meghódított tömeget, Róma egén a nagy éjszaka csillagait.

(Folytatás következik.)

* Az I-V. alatt jegyzett papirok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI-XVI. alatt jegyzettöké pedig darabonként koronákban.

III. Zaloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek közbondja.

Table with columns for institution names (e.g., Bányászati, Földművelésügyi) and their respective bond values.

V. Bankok részvényei.

Table listing bank shares such as Bank of Hungary, National Bank, and others.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares from various cities like Budapest, Győr, and Szeged.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table listing insurance company shares such as Magyar Általános and others.

VIII. Gözzalmok.

Table listing various types of bonds and their values.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of mining and brickworks companies.

X. Vasútvételek és gépjárművek részvényei.

Table listing shares of railway and vehicle companies.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table listing shares of printing companies.

XII. Különléte vállalatok részvényei.

Table listing shares of various special companies.

XIII. Kőszekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of construction companies.

XIV. Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets and their values.

XV. Pénzszemek.

Table listing gold and silver coins.

XVI. Külföldi váltók (látára).

Table listing foreign exchange rates for various cities.

A budapesti terménytözsde.

Text describing the Budapest commodity exchange, listing prices for various goods like wheat, corn, and oil.

A bécsi értéktözsde.

Text about the Vienna stock exchange, mentioning gold and silver prices.

Déli tőzsde gyenge és csendes.

Zárlat Berlinre és Londonra javult.

Text reporting on the Berlin and London stock markets, including gold and silver prices.

Text detailing the prices of various bonds and securities, including Hungarian and foreign issues.

Text providing information about the Budapest stock exchange and market conditions.

Külföldi értéktözsdek.

Text reporting on international stock exchanges, including London and New York.

Text detailing the prices of various international bonds and securities.

Text providing information about the Budapest stock exchange and market conditions.

Text detailing the prices of various international bonds and securities.

Text providing information about the Budapest stock exchange and market conditions.

Text detailing the prices of various international bonds and securities.

Text providing information about the Budapest stock exchange and market conditions.

Text detailing the prices of various international bonds and securities.

Text providing information about the Budapest stock exchange and market conditions.

Text detailing the prices of various international bonds and securities.

Text on the right side of the page, possibly a continuation of the market report or a separate article.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 27. —

Text from the official gazette, likely containing government notices or legal matters.

Text from the official gazette, likely containing government notices or legal matters.

Időjelzés.

— 4. m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, június 27.

Meteorological report text describing weather conditions and forecasts.

Vizárlás.

Table with columns for dates (Junius junius, Junius junius) and various entries, possibly related to water levels or measurements.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. június hó 28-án.

Három pár cipő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millöcker K.

Személyek:

Stangelmayer Klára, neje	Gál Kalmár	Kudelmudel Komlavoroz	Nikó Szathmáry
Nachtáler Eder Laura	Szalossa Szilvén	Wappenkepl Binar	Rostagni Gyöngyi
Masksprudel	Nánásy Flitterglanz	Fedák Berzétei	

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. június hó 28-án.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heitai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger.

Személyek:

Chatelleraunt Sarah	E. Küry	III. Ernő	Németh Szirmai
Thea táncosnő	Dojár Beaugency	Solymsi Szerdahelyi	
Maréchalné	Kecsnávi Pontuchet	Szerdahelyi	
Paméla	Harmath Teréz	Kovács K.	
Carmen	Vasvári Celestin	Tollagi	

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. június hó 28-án.

Páris 1900-ban.

Irta Salamon Odön.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Csütörtök, 1900. június hó 28-án.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta Edmond Rostand. Franciából fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Cyrano	Pethes	Ragueneau	Krémer
Christián	Szabó	Le Bret	Sebestyén
Guiche gróf	Klenovics	Carbon	Szilágyi
Lignière	Radányi	Jodelet	Szalai
Valvert	Stoil	Liza	Tárnoky
Roxan	Tóth	Martha	Pajor
Mont Fleury	Faragó	D'Artagnan	Erős
Belerosé	Sándor	Margherite	Kissné

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. június hó 28-án.

A csodaember.

(Rabbi Jeseimann.)

Daljáték 4 felvonásban. Irta Goldfaden Ábrahám. Magyar színpad átdolgozta Kövesy Albert. A verseket írta Makai Emil.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Csütörtök, 1900. június hó 28-án.

Másodsor:

Bur háboru.

Eredeti életkép enekkel és táncal 3 felvonásban. Irta Feld Aurél és Zsoldos László. Zenéjét szerz. Donath Rde.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Graz. Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a moráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan kényelmesen berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTEN J., tulajdonos.

Tavaszi és nyári évad 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter hosszú szelvény, elegenél teljes ferflötözetre (kabát, mellény és nadrág) ára csak	275. 370. 480	1rt jó	valódi
	6. — és 6.90	1rt jobb	gyap-
	7.75	1rt tinom	gyap-
	8.65	1rt legfinomabb	jubó
	10. —	1rt legcsiszoltabb	

Egy szelvényt szalon-öltönyhez 10. — írték, valamint felöltözöt, turisztai-legend, legfinomabb kammaronokat szál-lyi gyári árakon a legjobb bíróknak és szőlőnek elismeri-ponzó gyáraktár

Siegel-Imhof Brünben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.

A Magyarországon, aki a szöveteket közvetlenül a fenti cégnek a gyár székhelyén megrendeli, előnyöztelentekenyek.

Előleges jelentés!

Vasárnap, július hó 1-én nyílik meg a nyári mulatóhely

„Tivoli“

osakia legelsőrangú attrakciókkal. Aréna-ut és Lendvay-utca sarkán, Andrassy-ut közvetlen közelében. Belpép-díj: 20 kr., 30 kr., 40 kr. és 50 kr. Legelőcsőbb étel- és ital-árak.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnítás 7 1/2-ór. Kezdeté 8 1/2-ór.
A Mulató 16 1/2-ra szolgáltatva van.

Csak néhány napig a szenzációs repülő légballet „AEROGRAFIA“.

Ugyint a júniusi műsornak összes kitűnő műerei. Ma:

„Eine tolle Nacht.“

Énekes bohózat Freund és Hamsteintől, zene Goldtől.

Előleges jelentés!

Hétfőn, július hó 2-án a berlini német szecezzsiós színpad társulatának első vendég-játéka, 39 személy. Dr. Martin Pál igazgató.

Műsor:

1. „Ifjuság“. Dráma. Irta Halbe Miksa.
2. „A próbajelölő“. Színmű. Irta Dreyer Miksa.
3. „A takácsok“. Dráma. Irta Hauptmann Gerhard.

Helyárak: I. rangú páholy 12 frt. II. rangú 7 frt. I. em. vagy földszinti idegen páholyülés I. sor 3 frt, ugyanaz II. sor 2 frt. II. em. idegen páholyülés I. sor 2 frt, ugyanaz II. sor 1.50. II. em. támlásszé I. sor 2 frt, ugyanaz 2-4 sorig 1.50. Földszinti támlásszé 1-4 sor 3 frt, 5-8 sor 2 frt 50, 9-12 sor 2 frt, 13-15 sor 1 frt 50, 16-18 sor 1 frt. Földszinti vagy föltekert álló 80 kr.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytörzse Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

NEMETALFÖLDI KIRÁLYI CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.
Ma csütörtökön, este 7 1/2 óraker:

nagy előadás

különleges dustartalmu válogatott műsorrall. Felépnek elsőrangú művészek, valamint kiváló bohócok és auguszter dumme. Színre kerül:

Egy kirándulás akadályokkal.

Nagy eredeti népmajáték, a modern életből merítve. Rendezi és színre alkalmazta Carré Miksa igazgató.

A táncokat betanította Jackel Otto balletmester.

Holnap pénteken Péter és Pál napján

2 nagy disz előadás

délután 4-ker és este 7 1/2 óraker.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órárs- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Vidékre árjegyék bérmentve.

Haggenmacher H. Sörfőzde
125.000 HECTOL. ÉVITERMÉS
Szálon Sör Maláta Sör.
Különlegességek
GYÁRI ÉRTÉKESÍTÉS
Mindenféle helyek: Budapestben V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Könyv- és Haggenmacher Budafok.

Nyaralók
tulajdonosainak,
„AEOL“-hangszerek
A szabadban természetes lég-nyuzan által megszokott és önmagukban igen kellemes varázsszerű összhangzást idézőnek elő, ami minden fogékony kedélyre meglepő és kövves benyomást gyarok.
Ely hangszerek kiválóan ker-tek, lugások és villák stb. Igazi díszűl szolgálnek és e helyekről nem is volna szabad azoknak hiányozni. — Köszletes árjegyék díjtalan.

Sternberg Ármín és Testv.
es. és kir. udvari hangszergyár
BUDAPEST,
Kerepesi-ut 36 sz.
Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sark). Zenepalota.

ZOLA A pénz. A háboru Nana.
egyenként 2 kor. helyett 70 fillérest kapható a „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatallában, József-körút 18.

Torna eszközök, függő-ágyak

kötélárak és mindennemű háló ipartelepe. Ponyvák, zsákok, ruhaterítők kötelek fehér kenderből, zsinetek, dohány- és rehszínörök, kendertömlők és hevederek. Valódi angol lawn-tennis, foot-ball és halaszati készletek gyári raktára.

SEFFER ANTAL
Budapest. Központi városzház épület Károly-u. 1. bolt sz. 12. Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyék szerint. Költségvetés tornatermek teljes berendezésére kívánatra díjmentesen.

Legszebb Legjobb Legelőcsőbb PAP, PAP, PAP

1. Sáshajtható vaságy	frt	1. acél sodrony ágybetét	frt
5 db kiváló matracal	10. —	1. szeszűl matrac	5. —
1 db rouge paplan	1.80	1. Afrique matrac	6.50
1 db rouge paplan prima	2.80	1. léször matrac	12. —
1 db satin eschmir paplan	3.80	1. ruganyos ágybetét	16. —
1 db allaz eschmir paplan	4.80	1. nagy szoba szőnyeg	2.50
1 db atlasz selvem paplan	8. —	1. futó szőnyeg 25 krtól feljebb	1.50
1 db fodros atlasz selvem paplan	12. —	1. ablak tuncs függöny	1.50
1 db jó vászon ágy lepedő	1.30	1. ablak Kongo	5.50
1 db jó paplan	2. —	1. esztergályozott függöny-terítő	1.50
1 db hanel ágy pókró	1.80	1. ablak csipke függöny	3.50
1 db gyapjú ágy pókró	4.50	1. boursé ágyterítő	2.50
1 db jó lópókró	1.70	2. gyapjú ágy- és 1 asztal-terítő	11. —
1 db szeszűl lópókró	1.50		
1 levarrott esztergály	2.30		

GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrac és kárpitoszru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztalierző stb. nagy vatalassal.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyékét kivárasra ingyen és bérmentve küldünk.
Nem totósó árakat kücsölünk, vagy a pénzt visszaszadjuk.

48816. sz. V—2.

Verseny tárgyalási hirdetemény.

A Szamos folyón Sályi község mellett létesítendő és VI. számmal sorozandó átvágás kiásásának és azzal kapcsolatos munkálatoknak, a melyek 653267,3 köbméternyi földmozgósítással irányoztattak elő, vállalatba adása céljából

f. é. július 12-én déli 12 óraker

a magy. kir. földmívelésügyi miniszterium tanácsstermében (I. em. 46.) nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A szatmári m. kir. folyammérnöki hivatalnál megtekinthető ajánlati feltételeknek megfelelően kiállítandó ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántapénznek a budapesti IX. ker. m. k. állampénztárnál történt letételéről szóló elismervény is csatolandó, a jelzett napon délelőtt 1/2 12 óráig a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumban Oherolli Károly segédhivatali főigazgatónál nyujtandók be.

A vállalatot szabályozó szerződési és ajánlati minta, általános és részletes feltételek, tervek és egyéb tájékoztató adatok a szatmári m. kir. folyammérnöki hivatalnál (Mailáth-utca 2. szám) megtekinthetők, hol egyszersmind az ajánlatok megtételére szolgáló ajánlati lapok is megszerezhetők.
Budapest, 1900. június hó 22.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

A Déli vasut budapesti városi irodája.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság városi irodája (V. ker., Nádor-utca 16. sz.) a közönségnek a forgalmat a Duna jobb partján fekvő déli vasuti pályaudvarral lényegesen megkönnyíti. Ebben a városi irodában egyrészt menetjegyek válthatók másrészt utipodgyász gyors- és teherárak is feladhatók. Az említett városi iroda pénztára, továbbá kifizeti az utánvéteket, akár a városi irodában akár pedig a déli vasuti pályaudvaron adatkak fol az illető küldemények. A déli vasuti pályaudvaron történő áru feladásnál elég az egyszerű szóbeli nyilatkozat, hogy az utánvétet a városi irodában fizessék ki. A városi irodával kapcsolatosan a déli vasut rendes fel- és elvuruzási szolgálatot rendezett be, úgy hogy a gyors- és teherárak feladói nincsenek kény- szorítva egyres küldeményekkel külön kötszeges fuvarokocit a déli vasuti pályaudvarra küldeni. A városi irodához vagy a déli vasuti pályaudvar főnö- kéhez írott szóbeli vagy szóbeli bejelentésre a gyors- és teherárak a ház- tól hoztatnak el s adatkak fol a déli vasuti pályaudvaron. Azokat a küldé- menyeket, melyek megérkezéséről a címzettet értesítő levéllel nyerne tud- mást, a déli vasut a címzett kívánására a házba is viteli. A fel- és elvuruzá- si illetékek díjazással vannak megszabva. A díjegyékét egy a városi irodában, mint Budapest déli vasuti pályaudvaron is megtekinthető s fuva- rozó szolgálattal megbízott közegek kötelesek a díjegyékét magukkal hoztatni.
Az igazgatószög.

